Lauku Lapa

Latvijas Lauku konsultāciju un izglītības centra INFORMATĪVAIS IZDEVUMS

Nr. 4 (205) 2022. g. aprīlis

ŠAJĀ NUMURĀ:

- Žurnāla "Latvijas Lopkopis" marta numurā 2
- Aizvadīts pirmais lauksaimniecības meikatons "AgriTech 2022". 2
- Pirmo reizi bruto segumi sagatavoti bioloģiskajām ogām, un ne tikai 5
- Jau jāskatās 2023. gada virzienā . . . 6
- Sezonas laukstrādnieku nodoklis 7
- Gatavojamies jaunajai sezonai 8
- Dažādu desikantu pielietojuma salīdzinājums kartupeļu audzēšanā 10
- Iespēja pieteikties ES atbalstam mežsaimniecībā 12
- Vairāk nekā 100 saimniecības uzsākušas darbību programmā "Laukiem zelt" 13
- Svarīgākie datumi, kurus lauku uzņēmējs nedrīkst aizmirst 2022. gada maijā 14
- Veiksmīga konkursa "Laukiem būt!" desmitā sezona 15

Foto: Uģis Avots

AKTUALITĀTES

PAR MEIKATONU "AGRITECH 2022" – 2./3. LPP.

Meikatona "AgriTech 2022" dalībnieki pasākuma noslēgumā

PAVASARA DARBU SEZONA – AR PĀRMAIŅĀM

Pavasaris lauksaimniekiem atnācis ar raizēm par minerāmēslu nodrošinājumu, augstām degvielas un citu resursu cenām. Jaunie apstākļi ienes pārmaiņas saimniekošanā zemniekiem, vienlaikus radot izaicinājumu ES un arī valsts pārvaldes institūcijām ātru lēmumu pieņemšanā, lai nodrošinātu pārtikas izejvielu ražošanu pietiekamā apjomā.

Minerālmēsli – lielajiem gana, mazajiem trūkst

Lai noskaidrotu, kāda ir situācija ar pavasara darbiem nepieciešamo minerālmēslu daudzumu saimniecībās, marta beigās un aprīļa sākumā Latvijas Lauku konsultāciju un izglītības centrs, iesaistot birojus Latvijā, apzināja situāciju dažāda lieluma saimniecībās.

Tūlīt jāmin, ka saimnieki reģionos tika aptaujāti telefoniski un sniegtās atbildes liecina par tendencēm, bet nav uzskatāmas par statistiski precīzām. Aina visos reģionos iezīmējas vienāda – lielākā daļa lielo saimniecību jau pērn nodrošinājās ar minerālmēsliem, bet daudzas mazās un vidējās saimniecības pirkumu atlika uz šo gadu. Konkrētāk. Vidēji 60 līdz 90% no aptaujātajiem lielajiem saimniekiem, kas apsaimnieko virs 200 ha, minerālmēslus šīs sezonas darbu veikšanai iepirka jau pērn un saka, ka šī gada darbu sezonai to pietiks. Vienlaikus tikai trešdaļa atzīst, ka lietos tos 100% apmērā no iecerētā, pārējie plāno taupības pasākumus, rēķina minimālās devas, kādas lietot, lai būtiski nemazinātos ražas.

Saimniecības izmērā no 100 līdz 200 ha nodrošinājušās vidēji par 45 līdz 80%. Šajā saimniecību grupā teju visi atzinuši, ka centīsies taupīt. Mazās saimniecībās, kas apsaimnieko līdz 100 ha, aina ir citādāka – lielākā daļa pērn minerālmēsu iegādi atlika uz šo gadu, tādēļ to nodrošinājums ir nepietiekams. Turklāt daudzi atzīst, ka augstās cenas dēļ tos vispār nepirks un centīsies iztikt vai nu ar to daudzumu, kas palicis pāri no pērnā gada, vai strādās bez minerālmēsliem. Atsevišķi saimnieki norādījuši, ka tirgotāji mazām saimniecībām par minerālmēsliem prasa norēķināties pat 15 dienu laikā, nevis kā iepriekšējos gados – rudenī, kad ienākusies nauda par pārdotajiem graudiem. Tā kā naudas nav, tad minerālmēslu iegādi neveic. Jāpiemin, ka pērn rudenī slāpekļa mēslojuma tonnas cena bija vidēji 300 eiro, šajā pavasarī tā pārsniedz 1000 eiro/t.

▶ 4. lpp.

NACIONĀLAIS ATTĪSTĪBAS PLĀNS 2020

EIROPAS SAVIENĪBA
EIROPA INVESTĒ LAUKU APVIDOS
Eiropas Lauksaimniecības fonds lauku attīstībai

Lauku tīkls

Lauku Lapa
Nr. 4 (205) 2022. g. aprīlis
Latvijas Lauku konsultāciju un izglītības centra INFORMATĪVAIS IZDEVUMS

AKTUALITĀTES

ŽURNĀLA "LATVIJAS LOPKOPIS" MARTA NUMURĀ

Latvijai jārēķinas ar pārmaiņām, ko ieviesīs kara laika ekonomika – tā žurnāla marta izdevumā brīdina ekonomists Andris Miglavs. Sarunā viņš vērtē resursu, tajā skaitā degvielas cenu kāpuma scenārijus un sagaidāmās izmaiņas lauksaimniecības sektorā.

A. Miglavs: "Manuprāt, šī gada beigās mēs visi varēsim atļauties par 10–15% relatīvi mazāku reālā patēriņa apjomu, nekā tas bija pirms pusgada. Zemāks dzīves līmenis ir maksa par to, kas šobrīd notiek pasaulē. Tā būs ļoti pieticīga maksa".

Saimnieku pieredzes rubrikā viesojamies pie z/s "Pubas" saimnieka Agra Možvillo Limbažu novada Alojā. Agris ir viens no LLKC organizētā "Skābbarības konkursa 2021" uzvarētājiem, iegūstot augstāko novērtējumu nominācijā "Zāles skābbarība rituļos".

Piensaimniekiem noderēs LLKC konsultanta-eksperta veterinārmedicīnā Daiņa Arbidāna raksts par pēcdzemdību komplikāciju novēršanu slaucamajām govīm. Turpat arī LLKC lopkopības konsultantes Lailas Plītas raksts par skābbarības bojāšanos gaisa klātbūtnē, kā arī klibumu govīm un kā to novērst. Savukārt LLKC Lopkopības nodaļas vadītāja un žurnāla nozaru redaktore Silvija Dreijere skaidro, kas pārrunāts ES un Kanādas dialogā par ilgtspējīgu lauksaimniecību un SEG emisiju mazināšanu lopkopībā.

Gaļas liellopu audzētājiem iesakām LLKC Lopkopības kompetenču centra vadītājas Anitas Siliņas ieskatu šī pavasara liellopu izsolē uzņēmumā *Masterrind GmbH* Vācijas pilsētā Verdenē, kurā viņa piedalījās kopā ar vairākiem Latvijas gaļas liellopu audzētājiem. Turpat arī neliels ieskats divās Vācijas saimniecībās, kas audzē izcilus gaļas liellopus izsolei.

Aitkopjiem lietderīgs būs Latvijas Aitu audzētāju asociācijas sertificētās vērtētājas Dinas Avotiņas raksts par aitu dzemdību vadīšanu – dzemdību procesa stadijām un rīcību katrā no tām.

Marta izdevumā piedāvājam arī vairākus rakstus putnkopjiem. Latvijas Apvienotās putnkopju asociācijas izpilddirektore Anna Ērliha sniedz ieskatu elektrisko cāļu mammu jeb inkubatoru izvēlē. Turpat arī intervija ar IK "Ziedkalni" saimnieci un calisi.lv īpašnieci Lieni Venteri, kura stāsta par *Dominant kross* vistu audzešanu. Savukārt to, kāda ir situācija lauku olu ražošanā, skaidro Andis Ramanis, z/s "Jaunkaijas" saimnieks Limbažu novada Katvaru pagastā.

Zirgkopības rubrikā – LLKC Apgāda redaktores Daces Milleres raksts par zirgaudzētāju un treneri Elladu Kazašvili, kura Bebrenē vada stalli ar 56 zirgiem un jāšanas sporta klubu "Gaita".

Kā ierasts, žurnālā nozares ziņas no Latvijas un ārzemēm, labas veselības uzturēšanas padomi, saimnieku aptauja, recepte un anekdotes.

Atgādinām, ka žurnālu "Latvijas Lopkopis" iespējams abonēt VAS "Latvijas Pasts" pasta nodaļās visā Latvijā, abonēšanas indekss – 2044, pasūtīšanu iespējams veikt arī elektroniski "Latvijas Pasts" mājaslapas elektroniskās abonēšanas sadaļā: https://abone.lv/lv/latvijas_preses_izdevumi/zurnali/2044/2022_gads/

Žurnālu var iegādāties arī Latvijas Lauku konsultāciju un izglītības centrā Ozolniekos. LL

Iveta Tomsone, LLKC Apgāda vadītāja

AIZVADĪTS PIRMAIS LAUKSAIMNIECĪBAS MEIKATONS "AGRITECH 2022"

No 18. līdz 20. martam Jelgavas pilī notika pirmais lauksaimniecības meikatons "AgriTech 2022", ko sadarbībā ar Latvijas Lauksaimniecības universitāti rīkoja Latvijas Lauku konsultāciju un izglītības centrs Valsts Lauku tīkla pasākumu ietvaros.

Pasākums atšķīrās no citiem līdz šim zināmiem līdzīga veida pasākumiem, piemēram, hakatoniem ar to, ka tā laikā pasākuma dalībnieki varēja ne vien domāt par savas idejas ieviešanu, sastādot biznesa plānu, bet arī jau realizēt savas ieceres par galaproduktu. Ņemot vērā, ka pasākums noritēja pirmo reizi, arī organizatoru vidū bija neliels uztraukums par to, vai tiešām 48 stundu laikā dalībniekiem izdosies tikt pie taustāmiem savas idejas prototipiem. Par lielu gandarījumu organizatoriem un atbalstītājiem pasākuma noslēguma ceremonijas laikā visiem bija iespēja apskatīt dalībnieku komandu izveidotos, lielākoties pabeigtos galaproduktus.

Jau iepriekš rēķinājāmies ar to, ka, lai pasākums varētu notikt pēc iespējas veiksmīgāk, ir nepieciešams nodrošināt visu, kas dalībniekiem galaprodukta izstrādē varētu būt noderīgs. Parūpējāmies, lai ikvienai komandai būtu pieejamas mentoru un ekspertu konsultācijas, kas palīdzētu virzīt uz idejas realizāciju. Nenoliedzami liels atbalsts bija arī mūsu sadarbības partneru – LLU – pieejamais tehniskais aprīkojums, jo sevišķi Tehniskajā fakultātē, kurā ar lielu aizrautību profesors Aivars Kaķītis un Mehānikas institūta vieslektors Guntis Gailums kopā ar kolēģiem dalībnieku komandām sniedza ne vien konsultācijas, bet arī praktiski palīdzēja, ierādot, kādā veidā un kuri darba instrumenti pielietojami. Tāpat arī liela loma bija LLU Pārtikas tehnoloģiju fakultātes profesorei Sandrai Muižniecei-Brasavai, kura neliedza savas zināšanas un palīdzību.

▶ 3. lpp.

Latvijas Lauku konsultāciju un izglītības centrs,
Rīgas iela 34, Ozolnieki, Ozolnieku nov., LV-3018, tālr. 63050220,
admin@llkc.lv, laukutikls@llkc.lv

WWW.LLKC.LV
WWW.LAUKUTIKLS.LV

WWW.LLKC.LV
WWW.LAUKUTIKLS.LV

Foto: Uģis Avots

Kurta Kleinhofa-Prūša komanda uzvarēja ar ideju par iekārtu ravēšanai, stādīšanai un ražas novākšanai. Attēlā: Kurts (no labās) un Andrejs Dzelme

◀ 2. lpp.

Startēja desmit komandas

Kopumā meikatonā "AgriTech 2022" piedalījās 10 komandas, no kurām trīs idejas bija saistītas ar interneta platformu izveidošanu, nodrošinot iespēju lauksaimniekiem vieglāk pārdot savu produkciju un savukārt patērētājiem atvieglot ceļu līdz produkta atrašanai un iegādei.

Viena no komandām strādāja pie jauna saldējuma izstrādes, kura pamatā būtu kazas piena sūkalas, vēl viena mēģināja, kā paši apgalvoja, savienot nesavienojamo, izveidojot lampu dūmu detektoru ar interesantu, dekoratīvu dizainu.

Kāda cita komanda rūpējās par lauksaimnieku un tehnikas drošību, izstrādājot iekārtu – dronu detektoru, kas ļautu saimniekiem uzzināt par to, ka kāds cits drons tuvumā mēģina par viņiem ievākt informāciju un novērstu apdraudējumu, vēl pirms tas radies. LLU Kokapstrādes katedrā komanda izstrādāja koka LED lampu ar sildītāja funkciju, kas var sasilt līdz pat 50 grādiem. Vēl bija tādas idejas kā zirgu kūtsmēslu granulēšana mēslojumam, kas arī tika sekmīgi realizēta, un, iespējams, jau pavisam drīz augu mēslošanā tiks izmantots tieši šis mēslojums. Veiksmīgi savu prototipu izstrādāja arī komanda, kas strādāja pie zemeņu lasīšanas, stādīšanas pašgājēja iekārtas, kurai nav nepieciešams traktors. Visbeidzot bija komanda, kuras ideja bija tieši saistībā ar zivsaimniecības jomu, komandas iecere bija izmantot vēja enerģiju zivju audzēšanas dīķu aerācijai, kas arī visai veiksmīgi izdevās.

Žūrijā – nozares profesionāļi

Lai visu dalībnieku ieceres tiktu atbilstoši izvērtētas, par žūrijas komisijas locekļiem tika aicināti profesionāļi no mūsu atbalstītāju un organizatoru vidus. Meikatona žūrijas sastāvā bija Kaspars Žūriņš, LLKC direktors; Dr. sc. ing. Ilze Beitāne, LLU Zinātnes un projektu attīstības centra vadītāja; Vairis Freimanis, Tirdzniecības nodaļas vadītājs, kurš pārstāvēja pasākuma ģenerālsponsoru SIA "Stokker Agritech"; Alīna Dolmate, Eiropas Inovāciju un tehnoloģiju institūts, "Food HUB Latvia" vadītāja; Laura Cīrule-Vorkale, SIA "GEMOSS" tirdzniecības departamenta vadītāja, kura, tāpat kā Alīna Dolmate, bija arī viena no ekspertēm, ar kuru dalībniekiem bija iespēja konsultēties; Olita Untāla, Attīstības finanšu institūcijas ALTUM Vidzemes reģiona vadītāja; Valters Zelčs, Apvienības par ilgtspējīgu lauksaimniecību un lauku vidi vadītājs, kurš, uzsverot lauku vides un lauksaimniecības nozīmi, pārstāv pasākumu atbalstītājus. Vēl bez jau nosauktajiem pasākuma atbalstītājiem minams Jauno zemnieku klubs, interneta lietu tehnoloģiju uzņēmums "1NCE" un uzņēmums "Signum".

Uzvar Kurta Kleinhofa-Prūša komanda

Sīvā komandu sacensībā uzvaru ieguva Kurta Kleinhofa-Prūša komanda ar ideju par iekārtu ravēšanai, stādīšanai un ražas novākšanai. "Mūsu iekārta lietojama guļus pozīcijā, nav nepieciešams traktors tās pārvietošanai, jo tā darbojas ar akumulatoru," skaidro Kurts, atzīstot, ka uzvara bijusi nedaudz negaidīta, bet ļoti patīkama. "Iegūtā naudas balva – 1000 eiro, kā arī Eiropas Inovāciju un tehnoloģiju institūta Simpātiju balva 800 eiro apmērā ļaus mums iegādāties līdz šim trūkstošos instrumentus šī prototipa pilnveidei," uzsvēra uzvarētājs. Šī komanda arī bija viena no tām, kurai visi dalībnieki nepiedalījās klātienē, bet kāds arī savus spēkus komandas darbam izmantoja, esot attālināti, tiešsaistē, tādējādi ļaujot piedalīties arī tiem dalībniekiem, kas citādi to nevarētu.

Meikatonā **2. vietu** un 600 EUR balvu saņēma ideja par zirgu kūtsmēslu granulēšanu mēslošanai. "Man pašai ir zirgi un jau vairāk nekā desmit gadus. Domāju, kā jēgpilni izmantot to radītos vērtīgos mēslus," atzīst Agnese Bērziņa, kuras komanda ar šo ideju vēlas atrisināt Pierīgas zirgu staļļu problēmu mēslu apsaimniekošanā. "Līdz šim mums nebija piekļuves zinātniekiem, kuri varētu palīdzēt atbilstošākā risinājuma meklējumos, tādēļ esam pateicīgi LLU ekspertiem un meikatonam par šādas iespējas radīšanu!" saka A. Bērziņa.

3. vietu un 400 EUR naudas balvu saņēma Elvijas Ozoliņas un Raita Rodiņa ideja par tiešsaistes platformas/noliktavas izveidi bioloģisko produktu ražotājiem. Šīs idejas realizācija dos iespēju nelieliem ražotājiem savu produkciju pārdot kopā ar citiem.

Savas speciālbalvas pasniedza arī LLU. Iespēju izmantot fakultāšu tehnisko nodrošinājumu savu ideju pilnveidei vai kādiem LLU profesionālas pilnveides kursiem 200 EUR apmērā saņēma ideja par dronu detektēšanas sistēmas izveidi, 300 EUR – ideja par kazu piena sūkalu izmantošanu saldējuma ražošanā, bet 500 EUR – ideja par koka lampu ar apsildes funkciju un dekora elementiem.

Domājams, ka meikatons "AgriTech 2022" ir tikai ceļa sākums, un nākotnē mums izdosies noorganizēt līdzīgus pasākumus, kuros varēsim vērot, kā idejas īstenojas un kļūst sataustāmas. Vēlu dalībniekiem entuziasmu un mērķtiecību, lai idejas padarītu finansiāli ienesīgas! LL

Aiva SAULĪTE-LINIŅA,
LLKC Valsts Lauku tīkla sekretariāta projektu vadītāja
e-pasts: aiva.saulite@llkc.lv
tālr. 63007558

Latvijas Lauku konsultāciju un izglītības centrs,
Rīgas iela 34, Ozolnieki, Ozolnieku pag., Ozolnieku nov., LV-3018, tālr. 63050220,
admin@llkc.lv, laukutikls@llkc.lv

◀ 1. lpp.

Vaicāti par risinājumiem minerālmēslu krīzē, zemnieki uzsver kompensāciju nepieciešamību augstajām resursu – minerālmēslu un arī degvielas – cenām, nodrošināt minerālmēslu pieejamību, jo daudzviet tos pat nav iespējams iegādāties. Atsevišķi saimnieki vaicā arī pēc konsultāciju atbalsta taupības pasākumu ieviešanai. Pie risinājumiem tiek mineta arī ātrāka tiešmaksājumu izmaksa, kā arī zaļināšanas prasību atcelšana – ļaut apstrādāt papuves, lai var sēt vairāk graudu. Jāteic, ka daļa no priekšlikumiem jau tiek ieviesti.

ES ievieš krīzes pagaidu risinājumu

Eiropas Komisija 23. martā paziņoja, ka pieņēmusi lēmumu par krīzes pagaidu regulējumu, lai atbalstītu ekonomiku sakarā ar Krievijas iebrukumu Ukrainā, tostarp paredzot virkni atbalsta pasākumu arī lauksaimniekiem. Konkrēti.

1. Dalībvalstis varēs izveidot shēmas ar mērķi piešķirt līdz 35 000 eiro krīzes skartam uzņēmumam, kas darbojas lauksaimniecības, zivsaimniecības un akvakultūras nozarē. Šo atbalstu var piešķirt jebkādā veidā, tai skaitā tiešo dotāciju veidā.

2. EK iedalīs 500 miljonus eiro valsts piešķīrumiem, lai tiešā veidā atbalstītu lauksaimniekus, kurus visvairāk skārušas augstākas izejvielu izmaksas un eksporta tirgu slēgšana (ES valstis var papildināt šo atbalstu līdz pat 200% ar valsts līdzekļiem).

3. ES valstis varēs maksāt paaugstinātus KLP tiešos maksājumus avansā, lai risinātu naudas plūsmas grūtības, ar kurām pašlaik saskaras lauksaimnieki.

4. Tirgus drošības tīkla pasākumu ieviešana cūkgaļas nozarei, ņemot vērā īpaši sarežģīto situāciju, kurā tā atrodas.

5. Atļauts audzēt kultūraugus ES atmatā atstātās zemēs, vienlaikus saglabājot lauksaimniekiem pilnus zaļināšanas maksājumus.

6. Ir pieļaujama īpaša elastība attiecībā uz dzīvnieku barības importa prasībām, lai mazinātu spiedienu uz barības tirgu.

Papildus tam EK veiks risku un ievainojamību kartēšanu ES piegādes ķēdē, lai savlaicīgi varētu reaģēt, kā arī ierosina jaunu, patstāvīgu pagaidu krīzes regulējumu, kas attiektos arī uz lauksaimniekiem, mēslošanas līdzekļu ražotājiem un zivsaimniecības nozari.

Krīzes pagaidu regulējums darbosies līdz 2022. gada 31. decembrim, notiek tā ieviešana dalībvalstīs.

Izmaiņas atbalstā un platību maksājumos

Latvija jau ieviesusi daļu no krīzes pasākumiem.

1. No 16. marta lauksaimniekiem iespējams saņemt avansā marķēto dīzeļdegvielu ar samazinātu akcīzes nodokli par 2022./2023. saimniecisko gadu. Lauksaimnieki avansā varēs saņemt ne vairāk kā 50% no 2021./2022. saimnieciskajā gadā piešķirtā marķētas dīzeļdegvielas kopējā daudzuma.

2. No 16. marta lauksaimniekiem ir iespēja saņemt bezprocentu īstermiņa aizdevumu Lauku atbalsta dienestā (LAD). Tas rudenī tiks dzēsts no lauksaimniekam piešķirtā vienotā platības maksājuma. Aizdevums tiks piešķirts, ņemot vērā 2021. gadā vienotajam platības maksājumam apstiprināto platību. Aizdevuma apjoms 40 eiro par hektāru.

Lai saņemtu konsultācijas lauksaimniecībā, jāsazinās ar tuvāko LLKC biroju

3. Izmaiņas ir arī tiešmaksājumos. No 12. aprīļa lauksaimnieki piesakās platību maksājumiem LAD Elektroniskajā pieteikšanās sistēmā. Jāņem vērā, ka zaļināšanas prasību izpildei lauksaimnieks aramzemi var deklarēt kā papuvi ar kultūraugu kodu 619 (papuve, kuru izmanto pārtikas un lopbarības ražošanai). Šajās platībās var: audzēt jebkuru aramzemes kultūraugu (piemēram, vasarājus vai dārzeņus); ganīt dzīvniekus; novākt ražu; lietot augu aizsardzības līdzekļus. Lauksaimnieks par šīm platībām ir tiesīgs saņemt vienoto platības maksājumu, zaļināšanas maksājumu un maksājumu gados jaunajiem lauksaimniekiem.

Par pārējiem atbalsta pasākumiem, tajā skaitā atbalstu krīzes skartajiem uzņēmumiem un piešķīrumiem augsto izejvielu cenu kompensācijā nosacījumi vēl tiek skaņoti. Par to informēsim turpmāk gan "Lauku Lapā", gan pārējos LLKC informatīvajos kanālos www.llkc.lv un LLKC sociālo tīklu kontos.

Konsultāciju atbalsts taupīgai saimniekošanai

Saimniekus, kuriem nepieciešams padoms, kā strādāt taupīgāk, aicinām vērsties pie konsultantiem LLKC birojos visā Latvijā. Atgādināsim, ka lauksaimniekiem ir iespēja pieteikties konsultāciju atbalstam pasākuma "Konsultāciju pakalpojumi, lauku saimniecību pārvaldības un lauku saimniecību atbalsta pakalpojumi" apakšpasākuma "Atbalsts konsultāciju pakalpojumu izmantošanas veicināšanai" ietvaros. Pasākuma mērķis – veicināt individuālu konsultāciju saņemšanu par savstarpējās atbilstības prasībām, vides aizsardzību, higiēnu, dzīvnieku labturību un labiem lauksaimniecības un vides apstākļiem, videi draudzīgām saimniekošanas metodēm, meža apsaimniekošanu, klimata pārmaiņu ietekmi, par saimniecības, uzņēmuma vai ieguldījuma ekonomisko un ekoloģisko rādītāju uzlabošanu, kā arī nekaitīgumu klimatam un noturību pret klimata pārmaiņām.

Mežsaimniecības, augkopības un lopkopības konsultāciju saņemšanai nav nekādu ierobežojumu. Savukārt ekonomikas konsultācijas var saņemt juridiska vai fiziska persona, kura veic saimniecisko darbību lauku apvidū lauksaimniecības vai mežsaimniecības nozarē un kuras apgrozījums pēdējā noslēgtajā gadā nepārsniedz 30 000 eiro, ņemot vērā saistītos uzņēmumus (tai skaitā vienu vienotu uzņēmumu). Konsultāciju skaits vienam gala labuma guvējam netiek ierobežots. Maksimālais atbalsta apmērs vienam gala labuma guvējam visā plānošanas periodā – 3000 eiro.

Lai saņemtu konsultācijas lauksaimniecībā, jāsazinās ar tuvāko LLKC biroju, savukārt par mežsaimniecības jautājumiem – ar Meža konsultāciju pakalpojumu centru. Pieteikties konsultāciju atbalstam var arī internetā: https://www.mitto.me/konsultacijas/pieteikties

Iveta Tomsone, LLKC Apgāda vadītāja

Latvijas Lauku konsultāciju un izglītības centrs,
Rīgas iela 34, Ozolnieki, Ozolnieku pag., Ozolnieku nov., LV-3018, tālr. 63050220,
admin@llkc.lv, laukutikls@llkc.lv

WWW.LLKC.LV
WWW.LAUKUTIKLS.LV

WWW.LLKC.LV
WWW.LAUKUTIKLS.LV

EKONOMIKA

PIRMO REIZI BRUTO SEGUMI SAGATAVOTI BIOLOĢISKAJĀM OGĀM, UN NE TIKAI

1. att. Ziemas kviešu (intesīvi audzētu) bruto segums 2015.-2021. gadā, eiro

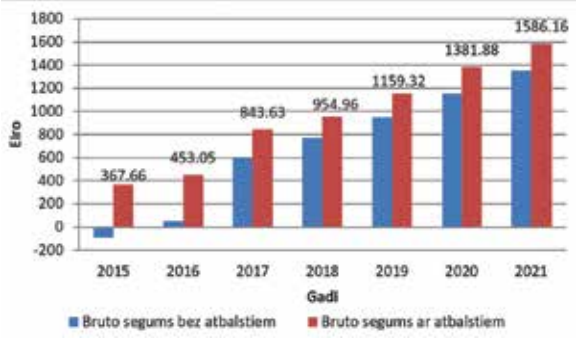

2. att. Slaucamās govs (intensīvi audzētas) bruto segums 2015.-2021. gadā, eiro

Bruto segums ir rādītājs, ko lauksaimnieki var izmantot savas saimniecības ekonomiskās efektivitātes un ražošanas izdevīguma noteikšanai. To var aprēķināt gan kultūraugiem, gan dzīvniekiem. LLKC jau 28. gadu sagatavo bruto segumu piemērus, lai lauksaimniekiem būtu, pēc kā vadīties, aprēķinot savas saimniecības saimniekošanas rezultātus.

Bruto segumi tiek sagatavoti, sadarbojoties ar nozares ekspertiem, lauku saimniecībām un nozares asociācijām. Bruto segums ir aprēķins, kurā no ieņēmumiem tiek atskaitītas mainīgās izmaksas. Ieņēmumus veido tādas pozīcijas kā atlīdzība par saražotās produkcijas realizāciju un atbalsta maksājumi. Mainīgās izmaksas ir tās, kas ir tieši atkarīgas no ražošanas procesa un mainās atkarībā no ražošanas apjoma, piemēram, augkopībā izdevumi sēklas un mēslojuma iegādei, bet lopkopībā – lopbarībai un veterinārajiem pakalpojumiem. Bruto segumi tiek sagatavoti vienai ražošanas vienībai – augkopībā 1 hektāram, bet lopkopībā 1 dzīvniekam. Katrā aprēķinā izmantota noteikta un konkrēta ražošanas tehnoloģija, kuru pielietojot, tiks iegūts konkrētās ražības vai produktivitātes līmenis.

Patlaban LLKC sagatavoti provizoriskie bruto segumu aprēķini par 2021. gadu. Tie savā starpā atšķiras pēc ražošanas intensitātes pakāpes un ražošanas specifikas. Augkopības nozarē bruto segumi sagatavoti sekojošās apakšnozarēs: graudaugu, eļļas augu, šķiedraugu un pākšaugu audzēšana, dārzeņu audzēšana, augļu un ogu audzēšana, zālāju audzēšana, lopbarības augu audzēšana, nektāraugu un tēju audzēšana. Augkopībā pirmo reizi sastādīts bruto segums starpkultūrai, savukārt, rudens avenēm, smiltsērkšķiem, upenēm, cidonijām un rabarberiem pirmo reizi izveidots aprēķins ar bioloģiskās saimniekošanas metodēm. Ir papildināti arī kartupeļu bruto segumi ar bioloģiski audzētu cietes kartupeļu aprēķinu.

Lopkopībā bruto segumi sagatavoti sekojošās apakšnozarēs: piena lopkopība, gaļas liellopu audzēšana, aitkopība, kazkopība, vistkopība, biškopība, cūkkopība, zirgkopība un truškopība. Pirmo reizi sagatavoti aprēķini bioloģiskajā biškopībā. Sesto gadu tiek sagatavots bruto segums akvakultūrā – karpām, kā arī aprēķinātas dīķa ierīkošanas izmaksas.

LLKC sastādītie bruto segumi pamatojas uz ilggadīgu audzēšanas pieredzi, bet tos nevar uzskatīt par universāliem un kategoriskiem. Lai bruto segumus varētu izmantot konkrētas saimniecības vajadzībām, tie jākoriģē, vadoties pēc izmantotās ražošanas tehnoloģijas un citiem apstākļiem.

Aprēķinot bruto segumus, lauksaimnieks var uzskatāmi redzēt ražošanas tehnoloģijas efektivitāti. Ir svarīgi, lai bruto segums būtu pēc iespējas lielāks, tādā veidā tiks labāk nosegtas saimniecības pastāvīgās izmaksas un tas ļaus iegūt lielāku peļņu.

Salīdzinot aprēķinus no 2015. līdz 2021. gadam, var redzēt, ka intensīvi audzētiem ziemas kviešiem 2021. gadā bruto segums ir lielāks kā 2020. gadā (skat. 1. att.). Lai arī 2021. gadā ražas bija zemākas kā 2020. gadā, jo graudi sausuma rezultātā nenogatavojās, bet nokalta, tomēr realizācijas cenas bija krietni augstākas kā 2020. gadā. Saimniecības, kuras graudus realizēja tuvāk gada beigām, bija lielākas ieguvējas, jo biržas cenas gada beigās paaugstinājās.

Pozitīvs rādītājs ziemas kviešu bruto segumos tiek iegūts arī tādā gadījumā, ja platības netiek pieteiktas atbalsta saņemšanai. Tas ir labs rādītājs, jo norāda, ka arī bez ES un vietējiem atbalsta maksājumiem ziemas kviešu audzēšana ir izdevīga. Arī slaucamo govju audzēšanas bruto segumi pēdējos gados ir pozitīvi arī bez atbalsta maksājumiem. Situācija 2015. un 2016. gadā bija atšķirīga, jo saimniekot bez atbalsta maksājumiem bija diezgan sarežģīti.

Slaucamās govs bruto segums ir rēķināts par intensīvi audzētu slaucamo govi (skat. 2. att.). Bruto segums par 2021. un 2020. gadu ir rēķināts uz izslaukumu 11 000 kg, bet pārējos gados tas bija 8500 kg (2015.–2017. g.) vai arī 10 000 kg (2018.–2019. g.). Lauksaimniekiem ir jādomā par saimniecības intensifikāciju un izslaukuma kāpināšanu, jo to atļauj gan mūsdienu tehnoloģijas, gan zināšanas. Bruto segumā ir vērojams palielinājums, ko galvenokārt ir izraisījis piena cenas palielinājums. Ja 2020. gadā, pēc Centrālās statistikas pārvaldes datiem, vidējā svaigpiena iepirkuma cena bija 28,12 centi/kg, tad 2021. gadā tā jau bija 31,84 centi/kg. Pašās gada beigās daudzās saimniecībās tā pat pārsniedza 40 centus/kg.

Īpaši svarīgi rēķināt bruto segumus ir jaunajiem lauksaimniekiem vai esošiem saimniekiem, kuri domā par jaunas nozares izvēli. LLKC izstrādātie provizoriskie bruto seguma aprēķini pieejami mājaslapā: www.llkc.lv, sadaļā "Noderīgi" (https://saite.lv/xWW).

Lai atvieglotu bruto segumu sastādīšanu savām vajadzībām, izmantojiet LLKC izveidoto interneta rīku (http://laukutikls.lv/riki/gross_margins/).

Kristaps VĪTOLS,
LLKC ekonomikas konsultants
e-pasts: kristaps.vitols@llkc.lv
tālr. 26030123

Latvijas Lauku konsultāciju un izglītības centrs,
Rīgas iela 34, Ozolnieki, Ozolnieku pag., Ozolnieku nov., LV-3018, tālr. 63050220,
admin@llkc.lv, laukutikls@llkc.lv

Lauku Lapa
Nr. 4 (205) 2022. g. aprīlis
Latvijas Lauku konsultāciju un izglītības centra INFORMATĪVAIS IZDEVUMS

TAVS KONSULTANTS

JAU JĀSKATĀS 2023. GADA VIRZIENĀ

Paralēli tam, ka esam pārskatījuši sezonas veicamo darbu sarakstu, lūkojamies arī 2023. gada virzienā. Notiek aktivitātes, par kurām varam izlasīt pārskatāmos LLKC konferenču materiālos. Šogad turpinās līdzšinējie atbalsta pasākumi attiecībā gan uz tiešajiem maksājumiem, gan Lauku attīstības programmas 2014.–2020. gadam atbalsta pasākumiem.

Foto: Ilze Skudra

Lai sekmīgi virzītos uz priekšu, der ieskatīties, kas padarīts, izvērtēt veiksmes stāstus, vēl vairāk – kļūdas. Aizvadītais gads veicina uz pārdomām. Bijis gana daudz rīcību, kas lauksaimniekiem rezultējušās ar sankcijām attiecībā uz dažāda veida atbalsta maksājumu saņemšanu. Ir vēlme saprast cēloņus, iemeslus, kāpēc, kad esam tik daudzus gadus darbojušies regulu un citu normatīvo aktu prasībās, tomēr pamanāmies neiekļauties noteiktajos rāmjos. Laikam jāsāk ar to, ka, uzņemoties jebkuras saistības, katrs esam atbildīgs par nosacījumu izpildi visā saistību periodā. Pirms dalības jelkādā no atbalsta veidiem rūpīgi jāizvērtē, vai saimniecība spēj izpildīt nosacījumus, par kuru izpildi parakstās un nes atbildību pats īpašnieks. Viss ir darāms bez liekām emocijām, jo uz jebkuru atbalstu pretendents piesakās brīvprātīgi, tā ir katra paša brīva izvēle.

Viena tendence, kas ir ļoti laba, tomēr pārbaudāma. Cilvēki savā starpā komunicē, pārrunājot arī konkrētus jautājumus par lauksaimniecības lietām. Jābūt uzmanīgiem. Ir gadījumi, kad dalāmies ar novecojušu informāciju. Vienkārši varbūt nav bijis laika pasekot izmaiņām vai arī pirmā informācija ieprogrammējusies atmiņā spēcīgāk, kas tad arī ir sekas kādu nosacījumu neizpildei. Katram cilvēkam ir savs izpratnes līmenis, arī sava izveidojusies pārliecība par kādu no lietām. Negatīva ietekme bijusi vispārējai situācijai. Jūtams klātienes semināru un tikšanos trūkums. Parādās nezināšanas dēļ pieļauto kļūdu sekas gan attiecībā uz nodokļu politikas izmaiņām, gan arī citu saistīto iestāžu ierobežoto sadarbību jautājumu risināšanā. Nenoliegsim arī dažādos zināšanu līmeņus tehnoloģiju pielietojumā. Akcents, runa par mazajām saimniecībām, kurām ierobežotas iespējas izmantot arī dažāda veida speciālistu maksas pakalpojumus. Šeit iederas piebilde, ka ne visās pagastu pārvaldēs patlaban pieejami lauku attīstības konsultantu pakalpojumi, kuru sadarbība ar saimniecībām bija diezgan sekmīga un pamatā pozitīva.

Vislielākais jautājumu bloks saistās ar tiešajiem maksājumiem un citiem atbalsta pasākumiem. Ko var ieteikt? Pavasarī, pirms platību maksājumu iesnieguma iesniegšanas, rūpīgi jāizlasa rokasgrāmata. Ja neatliek laiks izlasīt visu, tad kārtīgi pārskatām nosacījumus, kuri attiecas uz izvēlēto atbalstāmo aktivitāti, izanalizējot, ko varam, ko ne. Samērā smagnējas ir pasākuma "Bioloģiskā lauksaimniecība" aktivitātēs pieļautās kļūdas, kurā parasti piedalās mazās saimniecības ar pamatnozari lopkopībā. Tieši ar šī gada 1. janvāri stājās spēkā Eiropas Parlamenta un Padomes jaunā Regula Nr. 2018/848 par bioloģisko ražošanu un bioloģisko produktu marķēšanu. Bet kā ir veicies līdz šim? Pie reizes vēlme noskaidrot, kāpēc izvēlamies saimniekot pēc šīs metodes (akcents uz vārdu *izvēlamies*). Vasaras sezonā, kad notiek saimniecību sertificēšana, jūtama dažādu emociju gamma. Šķiet, ka sevi emocionāli vairāk sakāpina saimnieki, kuriem pašiem nav īstas pārliecības par bioloģiskās lauksaimniecības pamatuzdevumiem un nosacījumiem. Un izvēle par labu šai metodei bijusi tikai naudas dēļ. Jā, šo faktu nenoliegsim, ka naudai ir svarīga loma. Tomēr, ja pavērtē saimniecības, tad saimnieku uztvere par darāmajiem darbiem ir saprotošāka tur, kur pārliecība par tīru un ilgtspējīgu ražošanu ir pašsaprotama, līdz ar to arī noteikumi tiek ievēroti un izpildīti godprātīgi.

Vai tā ir ne līdz galam izprasta saimniekošana, kad tiek pieļautas kļūdas, vai, iespējams, ka tā ir arī bezdarbība? Vai vienkārši paļaušanās, gan jau kaut kā? Klienti konsultāciju birojā griežas pēc palīdzības, kad pēc Lauku atbalsta dienesta veiktajām fiziskajām kontrolēm atklātas nepilnības. Raksturīgākais konstatētais pārkāpums tieši pēdējā laikā ir par nezāļu izplatību deklarētajās platībās, kur tās vairāk kā 25% apmērā dominē pār kultūraugu. Vienotajā platību maksājumā norādītais kultūraugs jāsaglabā līdz 31. augustam. Reālā situācija var izvērsties citādi, tad arī atbilstoši tai ir jāveic labojumi, vienojoties ar LAD. Parādās arī pārkāpums, kur atbalstam tiek pieteikti lauki, kuros ir invazīvie augi (piemēram, latvāņi). Joprojām ir mēģinājumi atbalstam pieteikt nekoptas platības, kuras vēl nav izņemtas no bloka. Gadās, ne bieži, ka norādītās platības netiek novāktas termiņā vai netiek novāktas vispār. Tā ir apzināta rīcība, kura pakļauta sankcijām, daudzreiz trīs vai piecu gadu. Jautājums. Kas tā par saimniekošanu?

Pēc šādiem pārkāpumiem saimniecība zaudē naudu, bet jādomā par ekonomiku. Arvien vairāk lauksaimniecības politikā tiek domāts par dabai draudzīgāku tehnoloģiju pielietošanu, emisiju samazināšanu, par ilgtspējību. Tas prasa attiecīgus ieguldījumus, kur katras nozares tālākā izaugsme lielā mērā būs atkarīga no iespējām piesaistīt inovācijas. Mums jādomā par darba ražīguma paaugstināšanu. Un šeit atšķirība būs acīmredzama starp mazajām un lielajām saimniecībām, kuras jau tagad spējīgas investēt apjomīgus līdzekļus attīstībā.

Mazajām saimniecībām, kur ierobežoti ražošanas resursi, jābūt īpaši spējīgām pielietot zināšanas, praktisko pieredzi, kā arī atbalsta iespējas, lai sekmētu attīstību. ▶ 7. lpp.

Latvijas Lauku konsultāciju un izglītības centrs,
Rīgas iela 34, Ozolnieki, Ozolnieku pag., Ozolnieku nov., LV-3018, tālr. 63050220,
admin@llkc.lv, laukutikls@llkc.lv

WWW.LLKC.LV
WWW.LAUKUTIKLS.LV

WWW.LLKC.LV
WWW.LAUKUTIKLS.LV

GRĀMATVEDĪBA UN NODOKĻI

SEZONAS LAUKSTRĀDNIEKU NODOKLIS

Jau no 1. aprīļa lauksaimniekiem atkal ir iespēja sezonas strādniekus nodarbināt atvieglotajā nodokļu režīmā – maksājot sezonas laukstrādnieku nodokli. Tas ir pieejams laika posmā no 1. aprīļa līdz 30. novembrim.

Sezonas laukstrādnieku nodokļa likme ir 15 procentu apmērā no strādniekam aprēķinātā ienākuma; pēc 15% likmes aprēķinātais nodoklis ietver iedzīvotāju ienākuma nodokli un sociālās apdrošināšanas iemaksas. Minimālais nodoklis par vienu dienu, kad laukstrādnieks ir nodarbināts pie ienākuma izmaksātāja, ir 70 centi. Tātad, ja strādniekam, piemēram, par dienu aprēķināts ienākums 4 eiro, tad nodoklis būs 70 centi, lai gan, rēķinot pēc 15% likmes, nodoklis sanāktu 4 EUR x 15% = 0,60 EUR.

Sezonas laukstrādnieku reģistrēšana un aprēķinātā ienākuma norādīšana jāveic Lauku atbalsta dienesta Elektroniskajā pieteikšanās sistēmā (EPS). Strādnieki EPS ir jāpiereģistrē katru dienu – darbu uzsākot, kā arī dienas beigās, norādot katram strādniekam aprēķinātās atlīdzības apmēru.

Mēneša beigās apkopotā veidā informācija par sezonas laukstrādniekiem izmaksāto ienākumu un aprēķināto nodokli ir jāiesniedz Valsts ieņēmumu dienestam. EPS nodrošina iespēju elektroniski sagatavot ikmēneša pārskatu, lai to iesniegtu VID standartizētā formā.

Lai lauksaimnieks varētu piemērot saviem sezonas darbiniekiem atvieglotu nodokļu režīmu, tam ir jāatbilst šādiem nosacījumiem:

- lauksaimniekam īpašumā, pastāvīgā lietošanā vai nomā ir lauksaimniecībā izmantojama zeme, ko viņš izmanto augļu koku, ogulāju vai dārzeņu audzēšanai;
- lauksaimnieks ir pieteicis zemi vienotajam platības maksājumam;
- lauksaimnieks nav mikrouzņēmumu nodokļa maksātājs.

Savukārt, lai sezonas laukstrādnieka ienākumiem varētu piemērot 15% iedzīvotāju ienākuma nodokļa likmi, viņam ir jāatbilst šādiem trim nosacījumiem:

- persona ir nodarbināta lauksaimniecības sezonas darbos ne vairāk kā 65 kalendāra dienas pie viena vai vairākiem lauksaimniekiem kopā;
- personas ienākums, kas gūts pie viena vai vairākiem lauksaimniekiem kopā, nepārsniedz 3000 eiro;
- personai četru mēnešu periodā pirms lauksaimniecības sezonas darbu uzsākšanas lauksaimnieka labā ar šo pašu lauksaimnieku nav bijušas darba tiesiskās attiecības vai nav bijis noslēgts uzņēmuma līgums.

Reģistrējot sezonas laukstrādnieku LAD EPS, tiek norādīts arī ar strādnieku noslēgtais līgums – rakstveida darba līgums, mutvārdu vai rakstveida uzņēmuma līgums.

Sezonas darbi ir darbi augļkoku, ogulāju un dārzeņu sējā vai stādīšanā, sējumu un stādījumu kopšanā, ražas novākšanā, augļu, ogu un dārzeņu šķirošanā. MK 25.03.2014. noteikumos Nr. 166 "Noteikumi par Lauku atbalsta dienesta informācijas sistēmu sezonas laukstrādnieku ienākuma nodokļa piemērošanas nodrošināšanai" ir noteikti kultūraugu kodi, kuru audzēšanā sezonas laukstrādniekus atvieglotajā režīmā drīkst nodarbināt.

Jauni noteikumi grāmatvedības kārtošanai divkāršā ieraksta sistēmā IIN maksātājiem

No 2022. gada 1. janvāra stājās spēkā "Grāmatvedības likums", un līdz ar jauno likumu tiek izstrādāti arī vairāki MK noteikumi grāmatvedības jomā. 1. martā tika izdoti MK noteikumi Nr. 145 "Kārtība, kādā uzņēmumi, kuri kārto grāmatvedību divkāršā ieraksta sistēmā un ir iedzīvotāju ienākuma nodokļa maksātāji par ienākumiem no saimnieciskās darbības, sagatavo un iesniedz finanšu pārskatu". Ar šo noteikumu spēkā stāšanos 2022. gada 4. martā zaudē spēku MK 08.05.2007. noteikumi Nr. 301 "Noteikumi par individuālo komersantu finanšu pārskatiem".

Jaunie MK noteikumi nosaka kārtību, kādā individuālie uzņēmumi, zemnieku un zvejnieku saimniecības, individuālie komersanti un citas fiziskās personas, kas veic saimniecisko darbību, kuras kārto grāmatvedību divkāršā ieraksta sistēmā un ir IIN maksātājas par ienākumiem no saimnieciskās darbības, sagatavo un iesniedz bilanci un ieņēmumu un izdevumu pārskatu.

Jaunajos noteikumos saglabātas MK noteikumos Nr. 301 ietvertās prasības attiecībā uz:

- finanšu pārskata sagatavošanas periodiskumu, paredzot, ka tas sagatavojams katru kalendāra gadu vai īsāku laikposmu, ja šajā gadā persona uzsāk vai beidz saimniecisko darbību,
- finanšu pārskatā lietojamo vērtības mēru – eiro un lietojamo valodu – latviešu,
- finanšu pārskata sagatavošanas vispārīgajiem nosacījumiem un bilances, ieņēmumu un izdevumu pārskata shēmām.

Atšķirībā no iepriekšējiem noteikumiem šajos ir skaidrots, kur bilancē norādāmi dzīvnieki un augi. Postenī "Pārējie pamatlīdzekļi" norāda arī darbas un produktīvo dzīvnieku uzskaites grupas vai atsevišķus dzīvniekus, ja tie nav norādīti krājumu sastāvā. Krājumu sastāvā bilance ir papildināta ar jaunu posteni "Dzīvnieki un augi".

Noteikumos saglabāts arī atvieglojums veikt pamatlīdzekļu nolietojuma aprēķināšanu un nemateriālo ieguldījumu vērtības norakstīšanu, ļaujot izvēlēties tikpat ilgu lietderīgās lietošanas laiku un nolietojuma aprēķināšanas (vērtības norakstīšanas) metodi, kāda paredzēta likuma "Par IIN" 11.5. pantā. LL

Linda PURIŅA,
LLKC Grāmatvedības un finanšu nodaļas vadītāja, sertificēta nodokļu konsultante
e-pasts: linda.purina@llkc.lv
tālr. 63007561

6. lpp.

Tāpēc gudri jāpaņem tas, ko iespējams bez liekiem tēriņiem. Nedrīkst atļauties rīkoties neapdomīgi. Vienmēr ir risinājumi, tikai jābūt redzējumam, kas nav iespējams, ja apstājamies, ja esam pieticīgi. Domāsim plašāk, tālredzīgāk! Nenoliedzot lielo saimniecību blakus pastāvēšanu, ir pamats apgalvot, ka tieši mazās saimniecības ir tās, kuras saglabā lauku vidi, dabu, apkārtni. LL

Anastasija SALENIECE,
LLKC Rēzeknes biroja lauku attīstības konsultante
e-pasts: anastasija.saleniece@llkc.lv
tālr. 25645875

Latvijas Lauku konsultāciju un izglītības centrs,
Rīgas iela 34, Ozolnieki, Ozolnieku pag., Ozolnieku nov., LV-3018, tālr. 63050220,
admin@llkc.lv, laukutikls@llkc.lv

Lauku Lapa
Nr. 4 (205) 2022. g. aprīlis
Latvijas Lauku konsultāciju un izglītības centra INFORMATĪVAIS IZDEVUMS

DĀRZKOPĪBA

GATAVOJAMIES JAUNAJAI SEZONAI

Gatavošanās process jaunajai dārzkopības sezonai ir ļoti atbildīgs un svarīgs, jo jāiegādājas sēklas un viss pārējais, kas nepieciešams stādu audzēšanai. Visas izejvielas jāiegādājas savlaicīgi, jo pēdējā brīdī kaut ko konkrētu varētu būt apgrūtinoši vai pat neiespējami iegādāties.

Jau iepriekš rakstīts "Lauku Lapā", ka sēklas pēc fasējuma iedalās divās grupās – amatieru un profesionāļu. Amatieru sēklu fasējumi ir ļoti krāsaini. Uz tiem ir ļoti daudz dažādas informācijas – firma, kultūrauga nosaukums, attēls, sēklu daudzums, šķirnes nosaukums, apraksts un informācija, kad sēt, stādīt un kad varētu būt gaidāma raža. Amatieru sēklu paciņās var būt gan neapstrādātas, gan apstrādātās sēklas. Profesionāļu sēklu fasējumi nav koši. Marķējumā norādīta minimāla informācija – firma, kultūrauga nosaukums, šķirne un sēklu skaits. Retos gadījumos uz iepakojuma ir attēls, kāda izskatās konkrētā šķirne. Profesionālajos sēklu iepakojumos gandrīz vienmēr ir F1 šķirnes, kas nozīmē, ka no šo augu ievāktajām sēklām pēcnācēji nebūs tādi paši kā mātesaugi. Paciņās vienmēr būs apstrādātas sēklas – kodinātas, dražētas vai kalibrētas.

Pirms sāk audzēt stādus, ir jāapzinās, kāds ir gaismas un temperatūras nodrošinājums telpā, kur vēlas nodarboties ar stādu audzēšanu. Lielākai daļai augu dīgstot nav nepieciešama gaisma, bet daļai sēklu dīgšana ir atkarīga no gaismas intensitātes. Šādas sēklas ir vairākām vasaras puķēm – verbenām, balzamīnēm u. c. Lai šīm sēklām nodrošinātu gaismu, tās nedrīkst apbērt ar substrātu pēc iesēšanas. Gaisma ir nepieciešama visiem augiem pēc sadīgšanas, jo gaismas trūkuma rezultātā dīgstiņi sāks stīdzēt, zaudējot stādu kvalitāti. Pārāk izstīdzējuši dīgstiņi var aiziet bojā!

Papildu apgaismojumu var nodrošināt ar lampām. Spuldzes ir ļoti dažādas. Ir tādas, kas ir paredzētas speciāli augu audzēšanai, protams, tās būs dārgākas. Augiem gaismu nevar nodrošināt jebkura lampa, kas dod gaismu, bet no sadzīvē lietojamajām spuldzēm ir iespējams atrast tādas, kas piemērotas augiem. Tiem svarīgi, lai spuldzes viļņu garums ir no 380–450 nm (violeti zilā krāsa), jo to augi spēj izmantot fotosintēzes reakcijā.

Foto: Edgars Ciršа

Pildot podiņu, substrāts nav kārtīgi piespiests, atstājot gaisa kameras

Blīvi saliktiem stādiņiem gaismas trūkuma rezultātā apakšējās lapas sāk dzeltēt un kalst

Temperatūra ir nozīmīgs faktors, kas nosaka, vai sēkla sāks dīgt un cik ātri sadīgs. Lielākā daļa sēklu dīgst dažādos temperatūras diapazonos – gan pie +5, gan pie +25 °C, bet ir atsevišķi kultūraugi, piemēram, paprika, kam nepieciešams nodrošināt +25 °C visu dīgšanas periodu. Ja temperatūra būs zemāka par nepieciešamo, tad sēklas sadīgs lēnāk vai sapūs.

Substrāts jeb augsnes aizvietotājs ir vieta, kur augs pavadīs savas pirmās dzīves nedēļas. Substrātam jābūt ar labu gaisa un mitruma režīmu, kas nodrošināta ar barības vielām un atbilstošu reakciju (pH). Ja substrāta pH ir pārāk zems, tad to nepieciešams kaļķot, vēlams ar karbonātu saturošu kaļķojamo materiālu. Lietojot oksīdu vai hidroksīdu formas kaļķojamos materiālus, tie var atstāt negatīvu ietekmi uz stādiņiem. Substrāta kaļķošanu vēlams veikt vismaz vienu mēnesi iepriekš pirms substrāta lietošanas.

Substrāta gaisa un mitruma režīmu, kā arī barības vielu daudzumu nosaka substrāta komponenti dažādās attiecībās. Substrāts var sastāvēt no kūdras, komposta, māla, grants un perlīta dažādās attiecībās atkarībā no tā, kādu substrātu vēlas izveidot. Lielākoties par substrātu izmanto tīru kūdru vai komposta zemi, vai kūdru sajaucot ar kompostu attiecībā 1:1.

▶ 9. lpp.

Latvijas Lauku konsultāciju un izglītības centrs,
Rīgas iela 34, Ozolnieki, Ozolnieku pag., Ozolnieku nov., LV-3018, tālr. 63050220,
admin@llkc.lv, laukutikls@llkc.lv

WWW.LLKC.LV
WWW.LAUKUTIKLS.LV

WWW.LLKC.LV
WWW.LAUKUTIKLS.LV

8. lpp.

Svarīgs jautājums, kad sēt sēklas? Tas uzdod vēl trīs jautājumus:

- Kāds ir konkrētā kultūrauga veģetācijas perioda garums?
- Kad vēlas iegūt ražu?
- Kad augiem varēs nodrošināt atbilstošu t° un gaismu?

Veģetācijas perioda garums ir laika posms no iesēšanas līdz ražai, katram kultūraugam un šķirnei šis laika posms var atšķirties. Veģetācijas perioda garumi iedalās 3 grupās – garš, vidējs un īss. Kultūraugiem ar garu un vidēji garu veģetācijas periodu vienmēr ir nepieciešams audzēt stādus. Kultūraugus ar īsu veģetācijas periodu var sēt tiešajā sējā uz lauka, ja vēlas iegūt ražu agrāk pavasarī, tad ir nepieciešams audzēt stādus.

Sēšana

Nepieciešams savlaicīgi iegādāties traukus, kuros sēt sēklas, vai izmazgāt jau esošos. Ja tiek iegādāti pilnīgi jauni māla podi, tad tie 24 h jāmērcē ūdeni, jo māla apdedzināšanas procesā var veidoties vielas, kas var kaitēt augiem. Sēklas var sēt kastītēs, kasetēs vai podiņos. Jautājums paliek, kur labāk sēt sēklas? Visiem variantiem ir savas priekšrocības.

Sējot kastītē, tiek ļoti ietaupīta vieta, tas ir ļoti svarīgi, ja sētajam kultūraugam ir augstas prasības temperatūras ziņā, un to ir apgrūtinoši nodrošināt lielā telpā. Sējot kasetēs vai podiņos, tiek aizņemts vairāk vietas, bet stādiņi vairs nav jāpiķē. Kasetēs sējot, ir iespēja, ka kādas sēklas neuzdīgs un konkrētā vieta paliks tukša, un netiks lietderīgi izmantota.

Ir arī kultūraugi – gurķi, ķirbji, kabači, kam nedrīkst traumēt sakni, tāpēc tie noteikti jāsēj podiņos vai kasetēs. Ja tiks sēti kāposti, selerijas, pētersīļi, kam ir mazas lapiņas un stādus nav plānots audzēt ļoti lielus, tad var sēt kasetēs. Bet, ja kultūraugam stādus audzēs lielus un tam ir lielas lapas (tomāti vai gurķi), tad tomēr labāk sēt podiņos, jo, stādiem augot, tie aizņems ļoti daudz vietas, un stādi būs jāretina, lai nodrošinātu visiem optimālus gaismas apstākļus.

Sākot sēšanas procesu, substrāts vispirms ir jāsapilda traukos, kur sēs sēklas. Pildot substrātam vienmēr jābūt mitram! Citādi būs apgrūtinoši vienmērīgi piespiest, tādējādi atstājot substrātā gaisa kameras, kas atstās negatīvu ietekmi uz sēklu dīgšanu, auga augšanu un attīstību. Kad trauks ir sagatavots, tad var sēt sēkliņas, vienā kārtā un liek guļus. Sēkliņas nedrīkst spraust zemē kā sērkociņus, jo nekad nevar zināt, no kuras puses sēkliņai nāks ārā dīgļsakne. Pēc sēkliņu izsēšanas tās nepieciešams apbērt ar mitru substrātu. To ber divu līdz trīs sēklu biezumā.

Lai pasargātu sēkliņas no iekalšanas, podiņam vai kastītei var pārlikt stiklu vai plēvi. Pēc sēklu sadīgšanas tie jānoņem, lai neveicinātu augu stīdzēšanu un dažādas puves.

Piķēšana

Piķēšana nepieciešama, ja sēkliņas sētas kastītē. Piķēšanas process ir nozīmīgs, jo tajā brīdī tiek drusku traumēta sakne, kas aktivizē saknes kuplāku zarošanos un augšanu. Pārpiķējot mazo dīgstiņu drīkst pacelt tikai aiz dīgļlapām, jo, ņemot aiz kātiņa, var to traumēt. Pirms mazā dīgstiņa pārstādīšanās, tam var nokniebt saknes galu, lai veicinātu kuplāku sakņu sistēmu. Pēc dīgsta iestādīšanas jaunajā vietā tas ir jāaplaista, lai substrāts pieskalojas pie saknēm, pretējā gadījumā pie saknēm var palikt gaisa kamera, un tās var apkalst. Pēc iestādīšanas stādiņam jāturas stipri zemē, to var pārbaudīt, paraujot iestādīto stādiņu aiz dīgļlapas. Ja stādiņš ir pareizi iestādīts, tad dīgļlapa notrūks, bet stādiņš netiks izrauts no augsnes.

Pēc izpiķēšanas mazos dīgstiņus var audzēt, līdz tie sasniedz kvalitatīva stāda izmēru. Kvalitatīvam stādam ir 3–5 līdz 8 īstās lapas atkarībā no kultūrauga. Protams, var audzēt arī lielākus, bet, stādam esot lielākam, tas prasīs vairāk vietas un lielāku attālumu no blakus esošā stāda. Stādiņiem atrodoties podiņos, tos ar laiku var izretināt, ja siltumnīcā vieta atļauj.

Stādiem sasniedzot kvalitatīva stāda izmērus, tos var izstādīt uz lauka. Bet pirms tam jābūt drošam, ka tie vairs necietīs no negatīvām gaisa temperatūrām un neaizies bojā. Pirms stādu izstādīšanas atklātā laukā tie ir jānorūda. Tas ilgst apmēram nedēļu. Stādiņus pirmās 3–4 dienas siltumnīcā pastiprināti vēdina, lai tie pierod pie ārējiem vides apstākļiem, bet atlikušās 3–4 dienas tos iznes ārā uz lauka, piesedzot ar agrotīklu. Ja naktī sola salnas, stādiņi jāienes atpakaļ siltumnīcā.

Pirms stādiņa likšanas augsnē ir nepieciešams substrātu ar sakņu sistēmu paspaidīt. Šīs minimālās traumas veicinās, ka sakņu sistēma pletīsies plašumā. Ja sakņu sistēmu netraumē, tad var gadīties, ka augs neveido jaunas saknītes, tādējādi atpaliekot augumā un attīstībā. LL

Sējeņu kastīte pārklāta ar plēvi, lai saglabātu mitrumu

Kultūraugu optimālā sadīgšanas temperatūra un dienu skaits no sadīgšanas līdz ražai

Kultūraugs	Optimālā sēklu dīgšanas temperatūra (°C)	Dienu skaits līdz ražai
Gurķi	25–30	50–65
Kabači	25–28	45–70
Ķirbji	22–25	85–125
Tomāti	25–28	75–120
Paprika	25–26	80–120
Agrie galviņkāposti	23–25	50–90
Vēlie galviņkāposti	23–25	120–160
Savojas kāposti	23–25	65–140
Ziedkāposti	18–20	60–100
Brokoļi	18–20	65–90
Kolrābji	15–17	60–120
Briseles kāposti	23–25	130–170
Ķīnas kāposti	23–25	50–65
Salāti	15–17	40–60
Pētersīļi	15–16	95–155
Selerijas (kātu)	18–20	80–90
Selerijas (sakņu)	18–20	150–180
Baziliks	25–28	60–80

Edgars CIRŠA,
LLKC Kuldīgas biroja augkopības konsultants
e-pasts: edgars.cirsa@llkc.lv
tālr. 25521005

Latvijas Lauku konsultāciju un izglītības centrs,
Rīgas iela 34, Ozolnieki, Ozolnieku pag., Ozolnieku nov., LV-3018, tālr. 63050220,
admin@llkc.lv, laukutikls@llkc.lv

Lauku Lapa
Nr. 4 (205) 2022. g. aprīlis
Latvijas Lauku konsultāciju un izglītības centra INFORMATĪVAIS IZDEVUMS

AUGKOPĪBA

DAŽĀDU DESIKANTU PIELIETOJUMA SALĪDZINĀJUMS KARTUPEĻU AUDZĒŠANĀ

LLKC sadarbībā ar biedrību "Kartupeļu audzētāju un pārstrādātāju savienība", Cēsu novada zemnieku saimniecību "Briežkalni" un AREI 2021. gadā uzsāka demonstrējumu kartupeļu stādījumā.

Demonstrējuma mērķis ir salīdzināt un izvērtēt dažādu desikantu un lakstu iznīcināšanas paņēmienu pielietošanu kartupeļu stādījumos, lai izvēlētos efektīvāko lakstu iznīcināšanas veidu kartupeļu audzēšanai sēklai, pārtikai un pārstrādei čipsos. Demonstrējums ierīkots, pamatojoties uz to, ka līdz šim lietotais desikants Reglone 200 SL (darbīgā viela dikvāts) ir izņemts no aprites un anulēts no Latvijas augu aizsardzības līdzekļu saraksta. Līdz ar to, lai iegūtu glabāšanai piemērotus kartupeļus (sēklai, čipsiem, pārtikai) ar labi nobriedušu mizu, ir jāatrod piemēroti desikanti un lakstu iznīcināšanas paņēmieni, kas varētu būt alternatīva Reglone 200 SL pielietošanai.

Līgatnes pagasta z/s "Briežkalni" kartupeļu šķirnes 'Sorentina' stādījumā tika ierīkots demonstrējums ar 14 variantiem, pielietojot 7 dažādas desikantu kombinācijas un salīdzinot to iedarbību pļautos un nepļautos kartupeļu lakstos. Desikantu demonstrēšanai saņemta atļauja no VAAD.

Demonstrējuma ierīkošana

Kartupeļi stādīti 2021. gada 12. maijā, izstādīšanas norma 2,0 t/ha. Pamatmēslojumā doti minerālmēsli NPK 8-11-23 800 kg/ha reizē ar stādīšanu, papildmēslojumā iestrādāts nitrobors 200 kg/ha un kālija sulfāts 200 kg/ha.

Pret lakstu puvi divas reizes miglots Ridomil Gold 2,5 kg/ha un divas reizes Ranman Top 0,5 l/ha. Reizē ar fungicīdu vienu reizi lietots arī insekticīds Decis Mega 150 g/ha kartupeļu lapgrauža ierobežošanai.

Lakstus nopļāva 1. septembrī. Pirmā smidzināšana ar desikatiem bija 3. septembrī un atkārtotā saskaņā ar demonstrējuma shēmu (pēc 3–7 dienām). Vara un dzelzs sulfāts lietots 4% koncentrācijā. Pēc variantu apstrādes tika veikts desikantu iedarbības vērtējums.

Rezultāti

Līdz šim reģistrētais un plaši pielietotais desikants Reglone 200 SL lakstus iznīcināja visātrāk un efektīvāk (4. un 5. variants). Savukārt gan Spotlight Plus (2. un 3. variants), gan vienkārši lakstu nopļaušana saistīta ar papildu izmaksām lakstu pļaušanai un palielina zaļo bumbuļu īpatsvaru ražā.

Desikants Spotlight Plus iedarbojas pārliecinoši, bet lēnāk, salīdzinot ar Reglone 200 SL variantiem. Divreizēja preparāta lietošana ievērojami paātrina (bet arī sadārdzina) lakstu nokalšanu.

Desikants Mizuki uz nepļautiem lakstiem iedarbojas lēnāk un mazāk efektīvi nekā Spotlight Plus (6. un 7. variants). Papildus pielietojot Spotlight Plus miglojumu, netika sasniegta pilnīga lakstu iznīcināšana (8. variants).

Demonstrējumā 2. un 30. septembrī noņemti katram variantam 10 kartupeļu ceri, un novērtēta raža un 30. septembrī arī bumbuļu mizas gatavība. Rezultātā var secināt, ka, lietojot ārpusskaņu mēslošanas līdzekļus (vara sulfātu, dzelzs sulfātu – varianti 9.–14.) 4% lielā koncentrācijā, netiek nodrošināta augu augšanas pārtraukšana un kartupeļu bumbuļu mizas nobriešana.

▶ 11. lpp.

Demonstrējuma varianti kartupeļu stādījumā

Variants	Kartupeļu lakstu apstrāde	1. miglojums	2. miglojums
1 – kontrole	nopļauti	-	-
2	nopļauti	Spotlight Plus 1,0 l/ha	Spotlight Plus 0,6 l/ha
3	nopļauti	Spotlight Plus 1,0 l/ha	-
4	nepļauti	Reglone 200 SL 1,0 l/ha	Reglone 200 SL 1,0 l/ha
5	nepļauti	Reglone 200 SL 2,0 l/ha	-
6	nepļauti	Mizuki 2,0 l/ha	-
7	nepļauti	Mizuki 1,0 l/ha	Mizuki 1,0 l/ha
8	nepļauti	Mizuki 2,0 l/ha	Spotlight Plus 1,0 l/ha
9	nepļauti	Dzelzs sulfāts 10 kg/ha	Spotlight Plus 1,0 l/ha
10	nepļauti	Dzelzs sulfāts 10 kg/ha	Mizuki 2,0 l/ha
11	nepļauti	Dzelzs sulfāts 10 kg/ha	Dzelzs sulfāts 10 kg/ha
12	nepļauti	Vara sulfāts 10 kg/ha	Vara sulfāts 10 kg/ha
13	nepļauti	Vara sulfāts 10 kg/ha	Mizuki 2,0 l/ha
14	nepļauti	Vara sulfāts 10 kg/ha	Spotlight 1,0 l/ha

Kartupeļu lakstu apstrādes un desikantu pielietojuma iedarbības novērtējums, 2021. g. (nokaltušas lapas un stublāji, %)

Variants	Uzskaites datums													
	3. sept.		6. sept.		8. sept.		10. sept.		13. sept.		15. sept.		20. sept.	
	lapas	stublāji	lapas	stublāji	lapas	stublāji	lapas	stublāji	lapas	stublāji	lapas	stublāji	lapas	stublāji
1	-	1	-	10	-	60	-	98	-	100	-	100	-	-
2	0	0	10	10	30	20	50	40	100	95	100	100	100	100
3	0	0	10	10	30	20	50	40	80	60	95	95	100	100
4	0	0	90	90	100	50	100	100	100	100	100	100	100	100
5	0	0	90	90	100	50	100	80	100	100	100	100	100	100
6	0	0	20	20	30	5	35	10	40	12	42	12	45	15
7	0	0	20	20	30	5	35	10	40	12	40	13	45	15
8	0	0	20	20	30	5	35	10	45	15	75	45	85	70
9	0	0	10	10	30	5	50	7	60	10	65	12	70	15
10	0	0	10	10	30	5	50	7	85	40	90	60	100	85
11	0	0	10	10	30	5	50	7	50	10	60	12	65	15
12	0	0	10	10	12	2	15	3	20	5	20	7	22	10
13	0	0	10	10	12	2	15	3	17	5	25	10	45	20
14	0	0	10	10	12	2	15	3	80	60	100	90	100	95

Foto: Ilze Skudra

Kartupeļu demonstrējums z/s "Briežkalni"

Latvijas Lauku konsultāciju un izglītības centrs,
Rīgas iela 34, Ozolnieki, Ozolnieku nov., LV-3018, tālr. 63050220,
admin@llkc.lv, laukutikls@llkc.lv

WWW.LLKC.LV
WWW.LAUKUTIKLS.LV

WWW.LLKC.LV
WWW.LAUKUTIKLS.LV

Kartupeļu ražas uzskaite

Variants	Kartupeļu raža (bumbuļi > 35 mm), t/ha		Ražas pieaugums pēc lakstu iznīcināšanas, %
	2. 09.	30. 09.	
1 - kontrole	25.9	29,5	14
2	27,1	27,8	3
3	27,1	24,2	-11
4	22,8	24.6	8
5	22,8	25,3	11
6	22,0	30,3	38
7	22,0	24,6	12
8	22,0	25,3	15
9	15,0	30,7	104
10	15.0	33,0	119
11	15,0	23,5	56
12	14,8	27,7	87
13	14,8	19,9	34
14	14,8	15,5	5

◀ 10. lpp.

Līdz ar to šāda lakstu iznīcināšanas metode nav iedarbīga un šie preparāti nav izmantojami kā desikanti.

2021. gada apstākļos arī vienkārša lakstu zema nopļaušana (1. variants) bija pietiekami efektīva, bet tas varētu nebūt efektīvs paņēmiens sēklu laukos, kur laksti jāiznīcina agrākā attīstības fāzē.

Nepilnīgi iznīcinot lakstus, augi turpina ražas veidošanu. Izvērtējot ražas pieaugumu pēc lakstu nopļaušanas, uzskatāmi redzams, ka variantos ar neefektīvu lakstu iznīcināšanu ir liels ražas pieaugums, kas turpinās līdz ražas novākšanai. Variantos, kur laksti sekmīgi tiek iznīcināti (varianti 1.–5. un 7.–8.), ražas pieaugums indikatīvi norāda sēklaudzētājiem sagaidāmās bumbuļu izmēra izmaiņas.

Savukārt, bumbuļiem turpinot augšanu, mizas nobriešana tiek kavēta.

Lakstu apstrādes variantu, pļaušanas, miglošanas un desikantu izmaksu salīdzinājums kartupeļu demonstrējumā, EUR/ha

Variants	Lakstu pļaušana	Reglone 200 SL	Mizuki	Spotlight Plus	Smidzināšana	Kopā, izmaksas
1	56,30	-	-	-	-	56,30
2	56,30	-	-	84,80	38,00	179,10
3	56,30	-	-	53,00	19,00	128,30
4	-	32,00	-	-	38,00	70,00
5	-	32,00	-	-	19,00	51,00
6	-	-	106,00	-	19,00	**125,00**
7	-	-	106,00	-	38,00	144,00
8	-	-	53,00	53,00	38,00	144,00

Ekonomiskais izvērtējums

Analizējot desikantu pielietošanas ekonomiskos rādītājus, tika salīdzinātas tiešās lakstu iznīcināšanas izmaksas – lakstu pļaušana, miglošana un desikants. Pārējās mainīgās audzēšanas izmaksas tiek uzskatītas par nemainīgām visiem variantiem, līdz ar to tie ir nebūtiski demonstrējuma rezultātu izvērtēšanai.

No rezultātiem var secināt, ka ekonomiski izdevīgākais lakstu iznīcināšanas paņēmiens ir, pielietojot miglojumu ar Reglone 200 SL (4. un 5. variants). Tas nozīmē, ka kartupeļu audzētājiem būtu jālūdz Valsts augu aizsardzības dienestam šo desikantu atļaut pielietot turpmāk.

No abiem jaunajiem desikantiem – Mizuki un Spotlight Plus – mazākās izmaksas ir Spotlight Plus variantā ar vienu miglojumu un devu 1 l/ha, bet tas saistīts ar nepieciešamību nopļaut lakstus un ilgāku mizas nobriešanas laiku, kas veicina palielinātu zaļo bumbuļu īpatsvaru ražā (3. variants). Desikantu Mizuki var pielietot bez lakstu pļaušanas, bet tikai ar divreizēju smidzināšanu (7. variants), un jārēķinās ar ilgāku, mazāk efektīvu lakstu nokalšanas laiku un augstākām izmaksām.

Atziņas un ieteikumi

• Prasīt atļauju VAAD turpināt lietot desikantu Reglone 200 SL, jo tas ir vislētākais un efektīvākais lakstu iznīcināšanas veids.

• Desikants Mizuki neveicina bumbuļu mizas nobriešanu, lēnāk aptur augu augšanu un tam ir salīdzinoši augstas izmaksas.

• Desikanta Spotlight Plus lietošanu sadārdzina nepieciešamā lakstu pļaušana pirms miglošanas, kas papildus var veicināt zaļo bumbuļu īpatsvara pieaugumu ražā.

• Lakstu pļaušana, kas nepieciešama desikanta Sptlight Plus lietošanai, saistīta ar speciāla agregāta un šauro riteņu iegādi, to kopējās izmaksas ir ap 20 000 EUR. Atbilstošas tehnikas iegāde sadārdzina šī paņēmiena izmantošanu.

Ar demonstrējuma gaitu varēja iepazīties lauka dienā 23.09.2021. z/s "Briežkalni" Cēsu novadā. Tajā piedalījās zinātniskā konsultante Ilze Skrabule (AREI), pārstāvji no biedrības "Kartupeļu audzētāju un pārstrādāju savienība", VAAD inspektori, lauksaimnieki un konsultanti, kas varēja novērtēt desikantu lietošanas efektivitāti un dalīties pieredzē. Demonstrējums turpināsies arī 2022. gadā. LL

Kartupeļu novērtējums un pārstrādes rādītāji

Variants	Kartupeļu novērtējums 30. sept.		Kartupeļu pārstrādes kritēriji		
	bumbuļu miza	laksti	sausna, %	cukurs, mmol/l	čipsu cepšanās krāsa*
1	nobriedusi	nokaltuši	22,8	zems	7,0
2	nobriedusi	nokaltuši	22,3	zems	7,0
3	nobriedusi	nokaltuši	22,3	zems	7,0
4	nobriedusi	nokaltuši	22,9	5,3	6,5
5	nobriedusi	nokaltuši	22,9	5,3	6,5
6	65% nobriedusi	nokaltuši	23,0	zems	7,0
7	nobriedusi	nokaltuši	23,0	zems	7,0
8	nobriedusi	nokaltuši	23,0	zems	7,0
9	60% nobriedusi	nokaltuši	22,1	7,5	5,0
10	80% nobriedusi	85% nokaltuši	22,1	7,5	5,0
11	80% nobriedusi	75% nokaltuši	22,1	7,5	5,0
12	30% nobriedusi	20% nokaltuši	22,5	8,5	5,0
13	80% nobriedusi	90% nokaltuši	22,5	8,5	5,0
14	80% nobriedusi	95% nokaltuši	22,5	8,5	5,0

* Kartupeļu čipsu cepšanās krāsa novērtēta pēc krāsu skalas, Orkla Latvija, DI-KD12-42/5, 03.02.2021.

Demonstrējums ierīkots LAP 2014.-2020. apakšpasākumā "Atbalsts demonstrējumu pasākumiem un informācijas pasākumiem". LAD līguma Nr. 10 2.1-20/21/P15. Demonstrējuma tēma: Dažādu desikantu pielietojumu salīdzinājums kartupeļu audzēšanā Latvijas apstākļos (projekta Nr. 21-00-A00102-000001).

Valters Dambe,
LLKC Cēsu konsultāciju birojs
Aiga Kraukle un **Ilgvars Krūmiņš**, biedrība "Kartupeļu audzētāju un pārstrādātāju savienība"
Ilze Skrabule, Dr. agr., AREI

Latvijas Lauku konsultāciju un izglītības centrs,
Rīgas iela 34, Ozolnieki, Ozolnieku pag., Ozolnieku nov., LV-3018, tālr. 63050220,
admin@llkc.lv, laukutikls@llkc.lv

Lauku Lapa
Nr. 4 (205) 2022. g. aprīlis
Latvijas Lauku konsultāciju un izglītības centra INFORMATĪVAIS IZDEVUMS

MEŽSAIMNIECĪBA

IESPĒJA PIETEIKTIES ES ATBALSTAM MEŽSAIMNIECĪBĀ

Čiekurs
INFORMATĪVS IZDEVUMS MEŽA ĪPAŠNIEKIEM

Lauku atbalsta dienests (LAD) no 2022. gada 25. aprīļa līdz 2022. gada 25. maijam ir izsludinājis projektu pieņemšanu pasākuma "Ieguldījumi meža platību paplašināšanā un meža dzīvotspējas uzlabošanā" aktivitātēs.

"Meža ieaudzēšana" (desmitā projektu pieņemšanas kārta) – kopējais pieejamais finansējums **820 741 eiro.**

Atbalstu var saņemt par meža ieaudzēšanu un kopšanu, kā arī ieaugušas mežaudzes papildināšanu un kopšanu.

Atbalsta pretendents var būt: fiziska persona – zemes īpašnieks un juridiska persona, kuras pamatkapitālā ir vismaz 50% privātā kapitāla daļas un kura ir zemes īpašnieks.

Apakšpasākumu "Meža ieaudzēšana" īsteno:

- Lauksaimniecības zemē visā zemes vienības platības kontūrā, kur auglība nav lielāka par 25 ballēm, un platības kontūrā, kur zemes auglība ir lielāka par 25 ballēm, nepārsniedzot 4 ha, erozijai pakļautā lauksaimniecības zemē, kā arī lauksaimniecības zemē uz kūdras augsnēm.
- Krūmājos – zemē, kas nekustamā īpašuma valsts kadastrā uzskaitīta krūmāju grupā.
- Iepriekšējos punktos neminētajā zemē, kas nekustamā īpašuma valsts kadastrā uzskaitīta pārējo zemju grupā.

Viens pretendents plānošanas periodā var pretendēt uz atbalstu ne vairāk kā 20 ha platībā. Iesniegto projektu īstenošanas beigu termiņš ir līdz 2025. gada 30. jūnijam.

"Ieguldījumi meža ekosistēmu noturības un ekoloģiskās vērtības uzlabošana" (septītā projektu pieņemšanas kārta) – kopējais pieejamais finansējums **2 384 530 eiro.** Atbalstu var saņemt tikai jaunaudžu retināšanai.

Atbalsta pretendents ir: fiziska persona – meža zemes īpašnieks; juridiska persona – kura pamatkapitālā ir vismaz 50% privātā kapitāla daļu un kura ir meža zemes īpašnieks; pašvaldība – meža zemes īpašnieks; pašvaldības kapitālsabiedrība – apsaimnieko pašvaldības īpašumā esošo meža zemi.

Retināšana ir savlaicīga un mērķtiecīga mežaudzes kopšana, samazinot valdošās sugas koku vai konkurējošo koku skaitu vismaz par 500 kokiem vienā hektārā vai atbrīvojot augšanas telpu no bieza vai vidēji bieza krūmu aizzēluma. Jaunaudzes retina līdz 10 gadu vecās baltalkšņu, līdz 40 gadu vecās skuju koku, ozola, oša un 20 gadu vecās pārējo koku sugu mežaudzēs, ja koku augstums nepārsniedz 10 metru augstumu.

Foto: MKPC arhīvs

Meža ieaudzēšanu labāk veikt iepriekš sagatavotā augsnē

Atbalstu var saņemt ne vairāk kā divas reizes piecu gadu laikā. Kārtā iesniegto projektu īstenošanas beigu termiņš ir līdz **2023. gada 1. septembrim.**

"Meža ugunsgrēkos un dabas katastrofās iznīcinātu mežaudžu atjaunošana" (devītā projektu pieņemšanas kārta) – kopējais pieejamais finansējums **70 000 eiro.**

Atbalstu piešķir par meža atjaunošanu platībā, kurā atbilstoši Valsts meža dienesta atzinumam ir konstatēts ugunsgrēks vai dabas katastrofa (vējgāze, vējlauze, sniega un ledus radīti postījumi), kuras dēļ mežaudze ir iznīcināta, tāpēc šajā platībā mežs ir atjaunojams.

Atbalsta pretendents ir: fiziska persona – meža zemes īpašnieks; juridiska persona – kura pamatkapitālā ir vismaz 50% privātā kapitāla daļu un kura ir meža zemes īpašnieks; pašvaldība – meža zemes īpašnieks; pašvaldības kapitālsabiedrība – apsaimnieko pašvaldības īpašumā esošo meža zemi.

Atbalstu atjaunotās mežaudzes kopšanai var saņemt 3 reizes 5 gadu periodā. Iesniegto projektu īstenošanas beigu termiņš ir līdz **2025. gada 30. jūnijam.**

Projektu iesniegumus izvērtē, ievērojot projektu atlases kritērijus, un sarindo dilstošā secībā atbilstoši projektu vērtējumā iegūto punktu summai.

Projekta iesnieguma veidlapa pieejama LAD mājaslapā www.lad.gov.lv sadaļā Atbalsta veidi – Projekti un investīcijas – Atbalsta pasākumi.

Kompensācijas maksājumiem par Natura 2000 meža teritorijām un mikroliegumiem.

Tas ir ikgadējs kompensācijas maksājums par mežsaimnieciskās darbības aprobežojumiem *Natura 2000* meža teritorijās un mikroliegumos, uz kuru pieteikšanos izsludina Lauku atbalsta dienests. Šogad paredzēts, ka kompensācijas maksājumiem varēs pieteikties no 12. aprīļa, elektroniskajā pieteikšanās sistēmā (EPS) aizpildot Vienoto iesniegumu.

Meža konsultāciju pakalpojumu centrs (MKPC) aicina interesentus apmeklēt informatīvos seminārus par ES atbalsta pasākumiem. Informācija par plānotajiem semināriem interneta vietnē www.mkpc.llkc.lv sadaļā Semināri meža īpašniekiem.

Savukārt MKPC darbinieki var palīdzēt meža un zemes īpašniekiem izvērtēt situāciju dabā projekta nosacījumu atbilstībai, sagatavot meža apsaimniekošanas atbalsta pasākumu plānu, kā arī iesniegt projektu LAD elektroniskajā pieteikšanās sistēmā.

Sarmīte GRUNDŠTEINE,
MKPC projektu vadītāja
e-pasts: sarmite.grundsteine@mkpc.llkc.lv
tālr. 63050477

Latvijas Lauku konsultāciju un izglītības centrs,
Rīgas iela 34, Ozolnieki, Ozolnieku pag., Ozolnieku nov., LV-3018, tālr. 63050220,
admin@llkc.lv, laukutikls@llkc.lv
WWW.LLKC.LV
WWW.LAUKUTIKLS.LV

WWW.LLKC.LV
WWW.LAUKUTIKLS.LV

LAUKU ATTĪSTĪBA

VAIRĀK NEKĀ 100 SAIMNIECĪBAS UZSĀKUŠAS DARBĪBU PROGRAMMĀ "LAUKIEM ZELT"

Pavasaris ir aktīvs laiks ne tikai lauku darbiem, bet arī, lai uzlabotu zināšanas un prasmes, kas nepieciešamas dažādos lauksaimniecības uzņēmumos, un atbalstītu uzņēmējus jauniem soļiem biznesā, saņemot individuālas konsultācijas savu saimniecību attīstībai.

No 2021. gada jūlija līdz 2024. gada martam vairāk nekā simts saimniecības piedalās programmā **"Laukiem zelt",** kuru īsteno LLKC.

Viena no programmas dalībniecēm ir z/s **"Vērsalas"** saimniece Ina Manuilova Madonas pusē, kura apņēmusies šogad iestādīt pirmos 5 ha ar upenēm un attīstīt upeņu audzēšanu. Sagādāti un izaudzēti 20 000 gab. viengadīgi upeņu šķirnes 'Titania' stādi. Kopš 2005. gada saimniecība nodarbojās ar piena lopkopību, taču ar nenoteiktību piena iepirkuma cenās un straujo ražošanas resursu sadārdzinājumu saimniece nolēmusi pakāpeniski pāriet no piena lopkopības uz augkopību. Inas vīzija ir saimniekot izkoptā, kvalitatīvā un augstražīgā augļkopības saimniecībā. Lai šo mērķi sasniegtu, saimniece izvēlējusies piedalīties "Laukiem zelt" programmā. Izmantojot augkopības konsultantes Anitas Brosovas konsultācijas, saimniecībā uz vietas ir novērtēti stādi un apsekoti lauki, kuros plānots stādīt upenes. Saņemti ieteikumi un uzdevumi tālākām darbībām, lai varētu virzīties uz izraudzīto mērķi.

Aktivitāte reģionos

Viduslatvijas reģionā programmā "Laukiem zelt" kopā ir 25 klienti, kuri darbojas dažādās lauksaimniecības nozarēs: biškopībā, piena lopkopībā, gaļas liellopu audzēšanā, aitkopībā, augļkopībā un graudkopībā, taču visus viņus vieno kopīgas vērtības, kas ir mīlestība pret laukiem, ģimenes tradīcijas un vēlme saglabāt senču mājas.

Savukārt **Kurzemes** pusē programmā iesaistījušās lielākoties jauktā tipa saimniecības (kopā 26 uzņēmumi), kas nodarbojas ar graudkopību, piena un gaļas lopkopību.

Mazāk ir dārzkopības un augļkopības saimniecību. Lai gan saimniecības ir jau ar pietiekami lielu pieredzi lauksaimniecībā, tomēr konsultācijās jūtams, ka nepieciešams papildināt zināšanas ar jaunākajām tendencēm lauksaimniecības nozarē, piemēram, SEG emisiju samazināšanas pasākumiem, prasībām dzīvnieku labturības nodrošināšanai, jaunumiem darbā ar augu aizsardzības līdzekļu lietošanu.

Saņemot atgriezenisko saiti no klientiem, priecājamies, ka informācija ir noderējusi un gūtas jaunas atziņas. Piemēram, z/s **"Allažas",** kas nodarbojas ar lopkopību, domāja, ka augsnes kaļķošana attiecas tikai uz graudkopības saimniecībām. Piedaloties augkopības konsultācijās, kurās tika izvērtēti demonstrējuma rezultāti par kaļķošanas ietekmi uz zālāju kvalitāti un lopbarības vērtības paaugstināšanu, secināja, ka arī pašu saimniecībā nepieciešams veikt augšņu agroķīmisko izpēti, lai kopā ar ekspertu varētu izvērtēt analīžu rezultātus, un pieņemt lēmumus par augsnes kaļķošanu un izstrādāt zālāju apsaimniekošanas plānu. Savukārt pēc sarunas ar lopkopības ekspertu saimniecība izpratusi precīzo tehnoloģiju ieviešanas nozīmi lopkopībā. Patlaban saimniecība ir iesniegusi projekta pieteikumu "Investīcijas materiālajos aktīvos", kurā paredzēts iegādāties iekārtas un aprīkojumu precīzo barības devu nodrošināšanai.

Vidzemes reģionā vairāk nekā 20 saimniecībām notiek konsultācijas un aprēķinu veikšana par papildu nozares iespējamu attīstību, piemēram, siltumnīcu izveidi, stādaudzētavas ierīkošanu, pāreju no piena lopkopības uz gaļas liellopu audzēšanu. Ekonomistu konsultācijās saimnieki saņem gan pašreizējo finanšu novērtējumu un risku analīzi, gan tiek modelēti nākotnes scenāriji, kas vislabāk atbildīs saimnieka nākotnes vīzijai un sasniedzamajam rezultātam. Daļā saimniecību konsultācijas par augsnes analīžu nozīmi ļāvušas sagatavot precīzākus mēslošanas plānus. Iegūtas zināšanas par kūtsmēslu pareizu biokompostēšanu, ko plānots uzsākt gatavot saimniecībā. Saimniekam padziļināta interese par bezapvērsuma metodi labības audzēšanā.

Piemēram, saimniecībā **SIA "Kroniši AK"** pēc augkopības konsultācijām nolemts laukos, kuros smiltsērkšķi neaug, audzēt tomēr citus kultūraugus, tā uzlabojot iespēju nākotnē palielināt saimniecības ienākumus. Uzsākta eksporta tirgu izpēte smiltsērkšķu stādu realizācijai, noteikti uzdevumi un mājasdarbi, kas jāveic, lai sagatavotos iziešanai eksporta tirgos.

Foto: Uģis Avots

Ozolniekos atvērtas gaišas un radošas telpas, kur saimniekiem būs iespēja satikties ar saviem konsultantiem

Programma **"Laukiem zelt"** tiek īstenota Lauku atbalsta dienesta pasākumā "Atbalsts konsultāciju pakalpojumu izmantošanas veicināšanai", kura kopējais pieejamais finansējums ir viens miljons eiro

Latgalē un Zemgalē gandrīz 30 saimniecībās vairāk notiek graudu audzēšana, un arī šiem saimniekiem ir pietiekoši daudz izaicinājumu inflācijas un ierobežoto resursu dēļ. Saimniecībās tiek sniegtas padziļinātas ekonomiskās analīzes konsultācijas, lai salīdzinātu katra uzņēmēja efektivitāti pret tirgu vai iepriekšējām ražām, kā arī noteikti piesardzīgākie un riskantākie scenāriji.

LLKC programmā pēta arī labākos veidus, kā ar individuālām konsultācijām veiksmīgāk palīdzēt saimniecībām attīstīties un sasniegt nākamos līmeņus biznesā. Tiek paaugstināta arī konsultantu kompetence, savukārt galvenajā ēkā **Ozolniekos, Rīgas ielā 34,** marta sākumā tika atvērtas **gaišas un radošas telpas**, kur saimniekiem būs iespēja satikties ar saviem konsultantiem un saņemt atbalstu savu mērķu sasniegšanā.

Konsultāciju nodrošināšana uzņēmumu izaugsmes un konkurētspējas veicināšanai Latvijas Lauku attīstības programmas pasākumā "Konsultāciju pakalpojumi, lauku saimniecību pārvaldes un lauku saimniecību atbalsta pakalpojumi" (ID Nr. ZM/2020/19_ELFLA). Noslēgts 08.04.2021. līgums starp LAD un LLKC Nr. 10 2.1-20/21/P12. Projekta Nr. 21-00-A00201-000001.

Terēze RIEKSTIŅA,
LLKC Biznesa mentoru tīkla koordinatore,
biznesa konsultante,
e-pasts: tereze.riekstina@llkc.lv,
tālr. 29269931

Latvijas Lauku konsultāciju un izglītības centrs,
Rīgas iela 34, Ozolnieki, Ozolnieku pag., Ozolnieku nov., LV-3018, tālr. 63050220,
admin@llkc.lv, laukutikls@llkc.lv

SVARĪGĀKIE DATUMI, KURUS LAUKU UZŅĒMĒJS NEDRĪKST AIZMIRST 2022. GADA MAIJĀ

Termiņš, kura laikā var iesniegt pieteikumu, iesniegumu vai atskaiti.

Iesniegumu un atskaišu apkopošanas datums vai iesniegšanas beigu datums.

		Termiņš	Aprīlis										Maijs														Jūnijs											
			1	5	12	17	19	20	21	24	25	30	1	2	9	15	16	17	19	20	21	22	23	24	25	31	1	5	9	15	16	17	19	20	21	24	27	30
Platību maksājumi		Vienotā platību maksājuma iesniegums 2022. g.																																				
		Pēdējais datums, kad var iesniegt labojumus Vienotajā iesniegumā																																				
Valsts atbalsts		Iesniegums par pieteikšanos dīzeļdegvielai ar samazināto akcīzes nodokļa likmi (ADE)																																				
Lauku attīstības programmas pasākumi		Atbalsts jaunajiem lauksaimniekiem uzņēmējdarbības uzsākšanai																																				
		Atbalsts uzņēmējdarbības uzsākšanai, attīstot mazās lauku saimniecības																																				
		Riska pārvaldība (atbalsts par dzīvnieku, sējumu un stādījumu platību apdrošināšanu)																																				
Grāmatvedība un nodokļi	Pievienotās vērtības nodoklis (PVN)	PVN mēneša (ceturkšņa) deklarācija un maksāšanas termiņš																																				
		Nodokļa samaksas termiņš																																				
		Gada deklarācija (ja saskaņā ar PVN likuma prasībām gada deklarācija ir jāiesniedz)																																				
	Mikrouzņēmumu nodoklis	Mikrouzņēmumu nodokļa deklarācija																																				
		Nodokļa samaksas termiņš																																				
	Valsts sociālās apdrošināšanas obligātās iemaksas	Atskaites iesniegšanas termiņš un nodokļa maksāšanas termiņš - PAŠNODARBINĀTAJIEM																																				
		Nodokļa samaksas termiņš - PAŠNODARBINĀTAJIEM																																				
		Darba devēja ikmēneša ziņojums																																				
		Nodokļa samaksas termiņš - darba devējiem																																				
	Dabas resursu nodoklis	Dabas resursu nodokļa pārskats																																				
		Nodokļa samaksas termiņš																																				
	Darījumu kvītis	Atskaite par darījumu kvīšu izlietojumu																																				
	Skaidras naudas deklarēšana	Deklarācija par mēneša laikā skaidrā naudā veiktajiem darījumiem																																				
		Paziņojums par fiziskajām personām izmaksātajām summām iepriekšējā mēnesī																																				
		Nodokļa samaksas termiņš																																				
		Deklarācija par ienākumu no kapitāla (par ceturksni) - ja ienākums no kapitāla pieauguma iepriekšējā ceturksnī pārsniedzis 1000 eiro																																				
		Gada ienākumu deklarācija par 2021. gadu																																				
	Uzņēmumu ienākuma nod.	Uzņēmumu ienākuma nodokļa deklarācija																																				
		Nodokļa samaksas termiņš																																				
	Gada pārskats	Gada pārskats par 2021. gadu (ja pārskata gads sakrīt ar kalendāro gadu)																																				

Lauku Lapa
Nr. 4 (205) 2022. g. aprīlis
Latvijas Lauku konsultāciju un izglītības centra INFORMATĪVAIS IZDEVUMS

WWW.LLKC.LV
WWW.LAUKUTIKLS.LV

Latvijas Lauku konsultāciju un izglītības centrs,
Rīgas iela 34, Ozolnieki, Ozolnieku pag., Ozolnieku nov., LV-3018, tālr. 63050220,
admin@llkc.lv, laukutikls@llkc.lv

WWW.LLKC.LV
WWW.LAUKUTIKLS.LV

LAUKIEM BŪT!

VEIKSMĪGA KONKURSA "LAUKIEM BŪT!" DESMITĀ SEZONA

No konkursā "Laukiem būt!" šogad iesniegtajām 47 biznesa idejām par naudas balvām finālā sacentās 18 jauniešu piedāvātie projekti trīs kategorijās, un uzvarētāji ir: Jānis Svilis, Madara Miltoviča un Madara Hella Šabaka/ Tija Svikule.

Latvijas Lauku konsultāciju un izglītības centra valdes priekšsēdētājs Mārtiņš Cimermanis, uzrunājot jau desmito gadu notiekošā konkursa "Laukiem būt!" finālistus mirkli pirms uzvarētāju nosaukšanas, uzsvēra: "Jaunieši, jūsu idejas ir kā gaišas uguntiņas, kas apliecina – laukos ir un būs cilvēki, kuri dzīvo un strādā!"

Konkursa lieldrauga, finanšu institūcijas **ALTUM Latgales reģiona vadītāja Vita Pučka** atzina: "Nācās teju kā fotofinišā fiksēt, kurš tad ir pirmais!" Attālinātajā finālā idejas vērtēja žūrija, kas nebija iepazinusies ar jauniešu iepriekš iesniegtajiem biznesa plāniem. Tādējādi atvēlētajās septiņās uzstāšanās minūtēs katram finālistam nācās sevi parādīt maksimāli labi."

Jau trešo gadu jauniešu idejas vērtēja arī **Zemkopības ministra padomnieks Jānis Grasbergs**: "Šis konkurss ir laba atspēriena platforma, jo noteikti iekustina tos, kuri laukos vēlas sākt ko darīt, bet ir vēl par mazu lieliem projektiem".

Savukārt **Jauno zemnieku kluba pārstāve Aiva Lancmane** ir pārliecināta: "Jebkurš jaunietis laukos, vienalga, vai darbojas kultūrā, ir skolotājs vai lauksaimnieks, nenoliedzami ir ieguvums visai sabiedrībai."

Žūrijā darbojās LLKC eksperti: finansists Dzintars Vaivods, IT projektu vadītāja Ilze Anhalta un biznesa mentore Terēze Riekstiņa. Jauniešu ieceres vērtēja arī konkursa iepriekšējo gadu laureāti Sintija Elste un Ance Dandena.

VĀRDS UZVARĒTĀJIEM

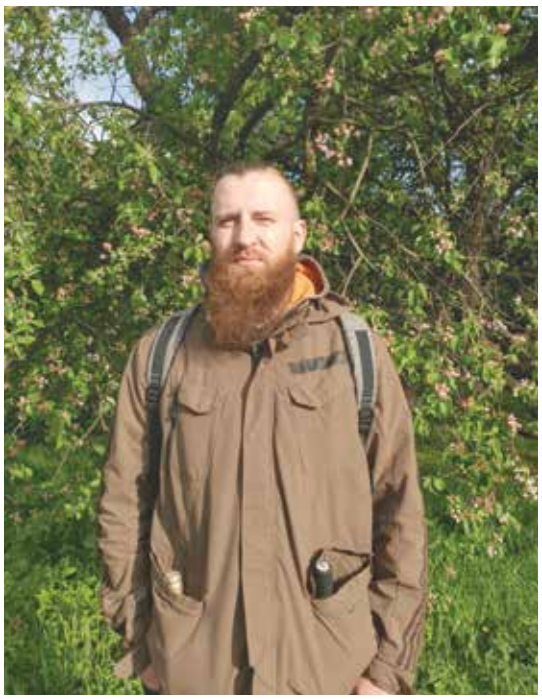

Foto: no dalībnieku personīgajiem arhīviem

Jānis Svilis un viņa piedāvātā čili produkcija

Jānis Svilis: "Dalība konkursā man nozīmēja sava biznesa parādīšanu plašākai publikai, iespēju salīdzināt to ar citu dalībnieku piedāvāto, kā arī dalība veicināja un deva motivāciju sakārtot un atrisināt vairākus jautājums saistībā ar biznesa ideju. Konkursā ieguvu jaunas paziņas, domubiedrus, kā arī domas jaunām biznesa idejām. Radās risinājumi, kā es varu uzlabot savu produktu. Turpmākie soļi – paplašināt tirdzniecību, modernizēt ražošanu."

▶ 16. lpp.

UZVARĒTĀJI ATSEVIŠĶĀS KATEGORIJĀS

Lauksaimniecība un pārstrāde

1. vieta: Jānis Svilis, Augšlīgatne – čili piparu produkcija.
2. vieta: Zane Roķe, Jānis Miglinieks, Krustpils – kombučas jeb fermentētas tējas produktu ražošana.
3. vieta: Baiba Mežiņa, Padures pag. – "Tējas karote", koka karote ar zāļu tēju, kas pārklāta ar karameli.
4. vieta: Māris Pafrats, Valgundes pag. – kaņepju pārstrādes produkti.
5. vieta: Karīna Bumbule, Alsungas pag. – sublimēti/liofilizēti produkti, sausais saldējuma maisījums.
6. vieta: Agnese Līva Gilnere, Nīgrande – rabarberu produkcija, sausais "debesmannā" maisījums.

Nelauksaimniecība/pakalpojumi

1. vieta: Madara Hella Šabaka/ Tija Svikule, Talsu nov. – "Pērkonzirgi", nakšņošana vigvamos.
2. vieta: Antra Oša, Barkava – fotostudijas izveide Madonā.
3. vieta: Inta Rubenkova, Balvu nov. – izbraukuma burgernīca "Škladu burgers".
4. vieta: Katrīna Reča, Aglona – erudīcijas pārgājienu takas izveide.
5. vieta: Juris Prauliņš, Zane Sudrabiņa-Prauliņa, Valles pag. – atpūtas namiņš meža vidū.
6. vieta: Elīna Tetere, Kristiāna Šņore, Sakas pag. – radošas vasaras nodarbes bērniem Pavilostā.

Ražošana

1. vieta: Madara Miltoviča, Krapes pag. – loka šaušanas ekipējuma ražošana no ādas.
2. vieta: Jurģis Juška, Barkavas pag. – SIA "TreeLand" bērnu kāpslīšu un rotaļu mājiņu ražošana, ALTUM Simpātiju balva.
3. vieta: Aiga Hincenberga, Skultes pag. – papīra ziepju "Happy hands" ražošana.
4. vieta: Egija Kliesmete, Gulbene – zīmola "Cibric" bērnu apģērbu ražošana.
5. vieta: Karlīna Rudzīte, Lubānas nov. – zīmola "Zumm Ceramics" keramikas trauku ražošana, Jauno zemnieku kluba Simpātiju balva.
6. vieta: Valters Dreimanis, Bauska – ķiploku griezēju ražošana.

Konkursa kopējais balvu fonds ir 20 000 EUR: 1. vietai – 2600; 2. vietai – 1600; 3. vietai – 1200; 4. vietai – 800; 5. un 6. vietai katrā kategorijā – 150.

Latvijas Lauku konsultāciju un izglītības centrs,
Rīgas iela 34, Ozolnieki, Ozolnieku pag., Ozolnieku nov., LV-3018, tālr. 63050220,
admin@llkc.lv, laukutikls@llkc.lv

Tija Svikule un Madara Hella Šabaka aicina uz daudzveidīgu atpūtu "Pērkonzirgos"

◀ 15. lpp.

Tija Svikule: "Konkursā "Laukiem būt!" guvām jaunas un noderīgas zināšanas no nozaru speciālistiem un uzņēmējiem, kuri jau uzsākuši aktīvu uzņēmējdarbību. Dzirdējām reālus piemērus ar veiksmēm un neveiksmēm, ko labāk darīt un ko nedarīt. Tas radīja sparu turpināt darboties un turpināt attīstīt mūsu infrastruktūru, lai piedzīvojumi "Pērkonzirgos" būtu vēl aizraujošāki. Jau šī gada maija vidū "Pērkonzirgi" varēs uzņemt pirmos viesus nakšņošanai vigvamos Latvijas mežonīgajos rietumos, neskartas dabas ielenkumā pie vilkačpriedēm, zirgiem, meža, pļavas un upītes, kurai pāri nolūzušie koki izveidojuši dabīgu atrakciju parku. Pateicoties konkursa pirmās vietas naudas balvai, varēsim turpināt darbus izglītojošas meža trases izveidē un laukumā, kas noderēs arī nodarbībām par dzīvniekiem, dzīvnieku labturību, mežu un dabas aizsardzību. Bērni un pieaugušie varēs iepazīt gan Latvijas floru un faunu, gan zirgus un zirgu anatomiju, mācīties taisīt lokus un šaut ar tiem mērķos, meža trasē iegūt jaunas zināšanas par dzīvniekiem, dabu un dabas procesiem. Sekot mūsu tālākajiem darbiem un nedarbiem vai sazināties vari "Pērkonzirgi" *Facebook* un *Instagram* kontos, pavisam drīz arī mājaslapā https://perkonzirgi.lv/ varēs rezervēt nakšņošanu vigvamā vai kādu aizraujošu nodarbību."

Madara Miltoviča un viņas radītie produkti loka šaušanas inventāram

Madara Miltoviča: "Rudenī uzsākot mācības, manā galvā bija pat vairākas idejas, kuras sākotnēji biju plānojusi aprakstīt vienā biznesa idejā. Mācību laikā tomēr izkristalizējās galvenā doma, kurai veiksmīgi izveidoju biznesa plānu. Galvenais ieguvums man bija iespēja strukturēti paskatīties uz savām idejām, atmest lieko un akcentēt svarīgāko. Kā jau arī minēju savā gala prezentācijā, galvenais mērķis patlaban ir strādāt pie mārketinga aktivitātēm, lai spētu sasniegt plašāku auditoriju. Šobrīd baudu mācību laikā iesāktos darba rezultātus – pavasaris piepildīts ar pasūtījumiem, jūtos sakārtojusi savas domas par to, ko vēlos darīt un kā attīstīties tālāk. Atliek vien strādāt, lai visu paveiktu un sasniegtu iecerēto!"

Sagatavoja **Ilze Rūtenberga-Bērziņa,** LLKC sabiedrisko attiecību vadītāja, un **Dace Millere,** LLKC Apgāda redaktore

Lauku Lapa
Izdots SIA "Latvijas Lauku konsultāciju un izglītības centrs" Apgādā
Adrese: Rīgas iela 34, Ozolnieki, Ozolnieku pagasts, Ozolnieku novads, LV-3018
Tālrunis: 63050220
Apgāda vadītāja Iveta Tomsone
"Lauku Lapas" redaktore Dace Millere
Reģistrācijas Nr. 000740319
Iespiests SIA "UnitedPress Tipogrāfija"
"Lauku Lapu" var abonēt Latvijas Pastā, abonēšanas indekss 1163
Citējot un/vai pārpublicējot izdevuma "Lauku Lapa" rakstus, atsauce obligāta. Pārpublicēšanai jāsaņem Apgāda rakstiska atļauja.

Latvijas Lauku konsultāciju un izglītības centrs, Rīgas iela 34, Ozolnieki, Ozolnieku pag., Ozolnieku nov., LV-3018, tālr. 63050220, admin@llkc.lv, laukutikls@llkc.lv

WWW.LLKC.LV
WWW.LAUKUTIKLS.LV

NACIONĀLAIS ATTĪSTĪBAS PLĀNS 2020
EIROPAS SAVIENĪBA
EIROPA INVESTĒ LAUKU APVIDOS
Eiropas Lauksaimniecības fonds lauku attīstībai
Lauku tīkls